

Oslo kommune
Bydel St. Hanshaugen

**Forslag til budsjett 2014 og
økonomiplan 2014 – 2017**

INNHOLDSFORTEGNELSE

INNHOLDSFORTEGNELSE	1
1 DEN GENERELLE DELEN	2
1.1 ØKONOMISK HANDLEFRIHET – BEREGNING AV OMSTILLINGSBEHOV – BYRÅDETS FORSLAG TIL RAMMER	2
1.2 DEMOGRAFI OG SOSIALE FORHOLD -	5
1.3 AKTIVITETSENDRING OG OMSTILLINGSTILTAK 2014 - HOVEDOVERSIKT	6
1.3.1 Effektivisering i Administrasjonsavdelingen	6
1.3.2 Effektivisering i Oppvekst- og nærmiljøavdelingen	6
1.3.3 Effektivisering Velferds- og helseavdelingen	8
1.4 RISIKOVURDERING AV AKTIVITETSENDRINGER OG OMSTILLINGSTILTAK	9
1.5 KLIMAVURDERING AV BUDSJETTET	11
2 BYRÅDETS MÅLSETTINGER FOR 2014.....	12
2.1 FUNKSJONSOMRÅDE 1 – HELSE, SOSIAL OG NÆRMILJØ	13
2.1.1 Helsetjenester	13
2.1.2 Sosialtjenesten	13
2.1.3 Mottak av flyktninger	14
2.2 FUNKSJONSOMRÅDE 2A – BARNEHAGER	14
2.3 FUNKSJONSOMRÅDE 2B – OPPVEKST	15
2.3.1 Barnevern	15
2.3.2 Forebyggende barne- og ungdomsarbeid	15
2.3.3 Helse- og sosialtjenester til barn og unge	15
2.4 FUNKSJONSOMRÅDE 3 – PLEIE OG OMSORG	16
2.5 FUNKSJONSOMRÅDE 4 – ØKONOMISK SOSIALHJELP	17
2.5.1 Kvalifiseringsprogrammet	17
2.5.2 Økonomisk sosialhjelp	17
2.6 OSLO KOMMUNES VERDIGRUNNLAG	17
2.7 STRATEGISKE MÅL OG HOVEDGREP FOR BYDEL ST. HANSHAUGEN	18
3 BUDSJETT PER FUNKSJONSOMRÅDE OG PER KOSTRA-FUNKSJON	21
3.1 FUNKSJONSOMRÅDE 1: HELSE, SOSIAL OG NÆRMILJØ	21
3.1.1 Administrasjon	22
3.1.2 Helsetjenester	23
3.1.3 Sosialtjenesten	30
3.1.4 Mottak og integrering av flyktninger	35
3.1.5 Nærmiljø	36
3.2 FUNKSJONSOMRÅDE 2A: BARNEHAGER	39
3.3 FUNKSJONSOMRÅDE 2B: OPPVEKST	45
3.3.1 Barnevern	45
3.3.2 Forebyggende barne- og ungdomsarbeid	49
3.3.3 Helse- og sosialtjenester til barn og unge	51
3.4 FUNKSJONSOMRÅDE 3: PLEIE OG OMSORG	56
3.5 FUNKSJONSOMRÅDE 4: ØKONOMISK SOSIALHJELP OG KVALIFISERINGSPROGRAM	67
3.5.1 Kvalifiseringsprogrammet	67
3.5.2 Økonomisk sosialhjelp	69
4 ØKONOMIPLAN 2014 – 2017 - ØKONOMI.....	70

1 DEN GENERELLE DELEN

1.1 ØKONOMISK HANDLEFRIHET – BEREGNING AV OMSTILLINGSBEHOV – BYRÅDETS FORSLAG TIL RAMMER

Bydelen har fått en samlet reduksjon i rammen for 2014 på 22,3 mill. kroner sammenlignet med korrigert budsjett for 2013. Omstillingsbehovet etter tilleggsinnstillingen utgjør en ytterligere reduksjon på 2,2 mill. kroner, totalt 24,5 mill. kroner.

Årsprognose 2013 - Økonomi

Bydelen har en prognose på samlet mindreforbruk på drift på kr 5,646 mill. kroner per oktober.

Under følger en redegjørelse for byrådets forslag til budsjettramme for kap. 004 Bydel St. Hanshaugen for 2014. Fremstillingen viser endringen i budsjettet i forhold til opprinnelig budsjettet for 2013. Oversikten omfatter byrådets opprinnelige forslag til budsjett (Sak 1/2014). I tilleggsinnstillingen, Byrådssak 203.1/13 fikk bydelen en rammeøkning på til sammen 3,974 mill. kroner i forhold til Sak 1/2014. Virkningen av bystyrets budsjettvedtak er ikke kjent ved offentliggjøringen av budsjettforslaget, og vil bli lagt fram som et eget tillegg.

Bydelens totalramme i 2014 etter tilleggsinnstillingen er 843,250 mill. kroner.

Tabellen nedenfor gir en oversikt over bydelens budsjettramme 2014 fordelt på funksjonsområder.

	FO1	FO2A	FO2B	FO3	FO4	Sum
Dok 3, 2013	107 098	280 237	75 107	275 391	79 432	817 265
Korrigert 2013	106 497	300 396	77 897	264 213	80 578	829 581
Budsjettramme 2014 Sak 1	103 731	290 672	77 837	251 565	81 187	804 992
Tilleggsinnstilling	-341	1 043	-81	-583	0	38
Lønn & priskompensasjon	4 774	16 548	3 270	11 109	2 519	38 220
Budsjettforlik						0
Budsjettforslag 2014 inkl. pris- og lønnkomp.	108 164	308 263	81 026	262 091	83 706	843 250
Bydelens fordeling mellom funksjonsområder	109 994	298 924	77 198	273 428	83 706	843 250

Etter endringer ved bystyrets behandling av budsjettet 2013, fordeles byrådets forslag til netto budsjettramme på kap. 004 Bydel St. Hanshaugen slik på respektive resultatenheter/funksjonsområder:

Budsjett per resultatenheter: Administrasjonsavdelingen - ADA og bydelsdirektøren – BD

Administrasjonsavdelingen	Bydelsdirektøren	Sum ADA og BD
20 103	10 038	30 141

Budsjett per resultatenheter: Oppvekst- og nærmiljøavdelingen – ONA

Søknadskontor barnehager	Helse- og miljøseksjonen	Oppvekstseksjonen	Barnevern seksjonen	Stab ONA	Sum ONA
179 386	36 632	141 876	49 302	887	408 083

Budsjett per resultatenhhet: Velferds- og helseavdelingen - VHA

Økonomisk sosialhjelp og kvalifisering	Sosial-tjenesten	Søknadskontoret for velferds- og helsetjenester	Bolig-kontoret	Hjemme-baserte tjenester	Stab VHA	Sum VHA
83 706	38 696	174 837	14 060	92 831	896	405 026

Total Bydelen	843 250
----------------------	----------------

Budsjett per funksjonsområde og KOSTRA-funksjon**Funksjonsområde 1: Helse, sosial & nærmiljø**

KOSTRA-funksjon	Navn	Budsjett 2014
100	Politiskstyring og kontrollorganer	1 021
120	Administrasjon	27 406
180	Diverse fellesutgifter	8 107
233	Annet forebyggende helsearbeid	2 945
241	Diagnose, behandling og rehabilitering	16 050
242	Råd, veiledning og sosial forebyggende arbeid	25 541
243	Tilbud til personer med rusproblemer	6 381
265	Kommunalt disponerte boliger	13 993
273	Kommunale sysselsettingstiltak	3 137
275	Introduksjonsordningen	4 374
301	Plansaksbehandling	722
320	Kommunal næringsvirksomhet	-2 332
335	Rekreasjon i tettsted	1 901
385	Andre kulturaktiviteter	748
Sum funksjonsområde 1: Helse, sosial - og nærmiljø		109 994

Funksjonsområde 2A: Barnehager

KOSTRA-funksjon	Navn	Budsjett 2014
201	Førskole	267 948
211	Styrket tilbud til førskolebarn	8 918
221	Førskolelokaler og skyss	22 058
Sum funksjonsområde 2A: Barnehager		298 924

Funksjonsområde 2B: Oppvekst

KOSTRA-funksjon	Navn	Budsjett 2014
231	Aktivitetstilbud barn og unge	10 550
232	Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste	17 346
244	Barneverntjeneste	15 976
251	Barneverntiltak i familien	3 262
252	Barneverntiltak utenfor familien	30 064
Sum Funksjonsområde 2B: Oppvekst		77 198

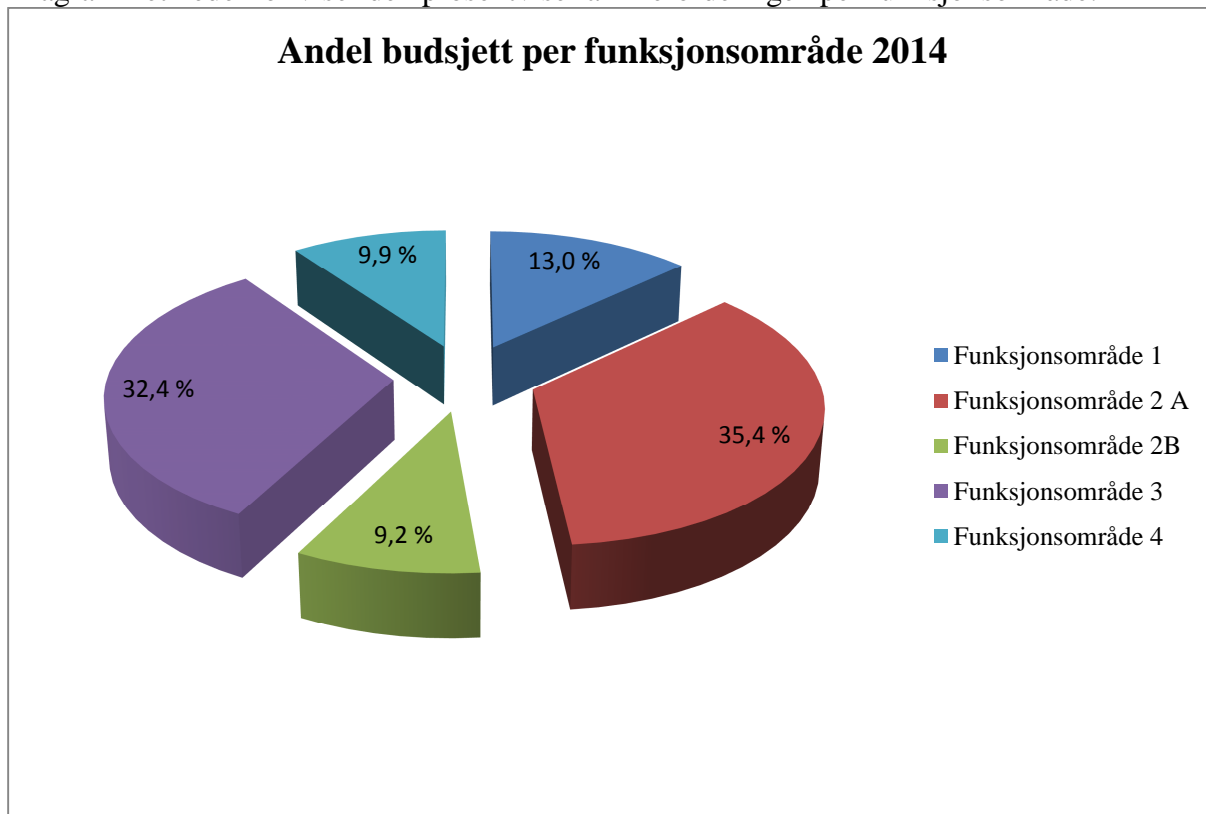
Funksjonsområde 3: Pleie og omsorg

KOSTRA-funksjon	Navn	Budsjett 2014
234	Aktiviserings- og servicetjenester overfor eldre og funksjonshemmede	12 700
253	Bistand, pleie, omsorg i institusjoner for eldre og funksjonshemmede	141 034
254	Bistand, pleie og omsorg til hjemmeboende	112 854
733	Transport (ordninger) for funksjonshemmede	6 840
Sum Funksjonsområde 3: Pleie og omsorg		273 428

Funksjonsområde 4: Økonomisk sosialhjelp og kvalifisering

KOSTRA-funksjon	Navn	Budsjett 2014
276	Kvalifiseringsprogrammet	24 700
281	Økonomisk sosialhjelp	59 006
Sum Funksjonsområde 4: Økonomisk sosialhjelp og		83 706

Diagrammet nedenfor viser den prosentvise rammefordelingen per funksjonsområde:

1.2 DEMOGRAFI OG SOSIALE FORHOLD -

Tabellene nedenfor viser demografiske endringer i ulike aldersgrupper samt sosiale forhold. Det er kriteriebefolkning, dvs. befolkningen i bydelen etter alder, inkludert sentrum, korrigert for institusjonsbeboere.

Prognose for de kommende år:

	0-5 år	6-15 år	16-19 år	20-39 år	40-66 år	67-79 år	80-84 år	85-89 år	90 år+	I alt
1.1.2013	2 236	1 604	722	20 321	8 693	1 558	293	245	228	35 900
1.1.2014	2 283	1 705	747	20 518	8 897	1 673	308	218	212	36 561
1.1.2015	2 306	1 810	841	20 714	9 076	1 780	311	195	200	37 233
1.1.2016	2 366	1 860	917	21 128	9 304	1 850	291	197	183	38 096
1.1.2017	2 419	1 957	951	21 523	9 475	1 955	289	191	171	38 931
1.1.2018	2 483	2 012	974	21 920	9 687	2 019	293	191	155	39 734

	BSH 2011	BSH 2012	Oslo 2011	Oslo 2012
Andel sosialhjelpsmottakere 18-24 år i forhold til innbyggere 18-24 år	4,3	4,2	3,9	3,8
Andel sosialhjelpsmottakere 25-66 år i forhold til innbyggere 25-66 år	4,5	4,5	4,1	3,9
Andel mottakere med sosialhjelp/introduksjonsstønad som hovedinntektskilde	55,5	55,8	53,4	54,4
Andel barn 1-2 år bosatt i bydelen med barnehageplass	105,8 %	109,3 %	74,3 %	74,8 %
Andel barn 3-5 år bosatt i bydelen med barnehageplass	123,2 %	119,6 %	93,4 %	93,9 %
Andel barn 1-5 år med barnehageplass uansett bostedsbydel	114,3 %	114,6 %	85,1 %	85,7 %

	BSH 2011	BSH 2012	Oslo 2011	Oslo 2012
Andel barn med barneverntiltak i forhold til innbyggere 0-17 år	4,90	4,70	4,6	4,4
Andel egne innbyggere under 67 år som mottar hjemmetjenester *	0,8	0,8	1,0	1,0
Andel egne innbyggere 67-79 år som mottar hjemmetjenester *	8,2	7,6	7,8	7,5
Andel egne innbyggere 80-89 år som mottar hjemmetjenester *	37,2	33,3	31,5	30,4
Andel egne innbyggere 90 år og over som mottar hjemmetjenester *	46,6	45,6	46,4	46,3

1.3 AKTIVITETSENDRING OG OMSTILLINGSTILTAK 2014 - HOVEDOVERSIKT

Generelt er det budsjettert med 2,8 mill. kroner i sykelønnsrefusjon, som trekkes inn og som ikke kan disponeres til vikarer.

1.3.1 Effektivisering i Administrasjonsavdelingen

Administrasjonsavdelingen arbeider kontinuerlig med effektivisering i egen avdeling og med å forenkle rutiner og arbeidsoppgaver slik at tjenesteapparatet kan få frigjort tid til tjenesteproduksjon. Opplæring i IKT for ansatte i bydelen prioriteres fordi dette gir en mer effektiv utførelse av arbeidet.

1.3.2 Effektivisering i Oppvekst- og nærmiljøavdelingen

Stillinger som nedlegges:

Tiltaksseksjonen

Faste:

100 % konsulent

Midlertidige:

100 % konsulent

440 % fagpedagog.

Kultur- og fritidsseksjonen

Midlertidige:

32 % Pedagogisk leder

Stillinger som opprettes.

100 % stilling som fagkonsulent/veileder med vernepleierutdannelse opprettes.

Helse- og miljøseksjonen

Stillinger som omgjøres og økes:

50 % stilling helsesøster omgjøres til 100 % helsesøster

50 % merkantil omgjøres til 100 % helsesøster

Søknadskontoret

Stillinger som opprettes

Ved utvidelse av Collettsgate 52 b:

500 % stilling sykepleier

400 % stilling helsefagarbeider

Samarbeidet mellom Søknadskontoret for barnehager og de kommunale barnehagene styrkes for å sikre inntekt gjennom opptak som bidrar til full utnyttelse av kapasiteten.

To avdelinger for barn over tre år lukkes midlertidig inntil søkergruppen endres. Samtidig opprettes nye småbarnsplasser i andre barnehager.

Barnehagenes budsjett for opplæring av ansatte reduseres grunnet opplæring gitt fra Prosjekt Oslobarnehagene, opplæringsmidler fra Fylkesmannen, samt bruk av intern fagkapasitet.

Tiltaksseksjonen, som arbeider etter opplæringsloven og på bestillinger til Ambulant team, endrer struktur og veiledningskapasiteten styrkes. Vedtakene lages på grunnlag av timer med beskrivelse om hva som skal utføres av fagpedagog og hva som skal gjøres av allmennpedagogikken i barnehagene. Det siste under veiledning fra tiltaksseksjonen.

Koordinerende enhet for habiliterings- og rehabiliteringsvirksomhet 0-18 sikrer at alle barn som har rett til tjenesten får tilbud om ansvarsgrupper og utarbeidelse av individuell plan. Gjennom et slikt tverrfaglig samarbeid sikrer vi at de tjenestene vi gir er samkjørt og at tilbudet er vurdert på bakgrunn av et tverrfaglig samarbeid.

Bydelen driver etterskoletidstilbud for 5. til 7. klasse, og for 8. til 10. klasse for barn med særskilte behov. Vi øker oppholdsbetalingen for tilbudet, og vil tilby valg mellom tre dager og fem dagers opphold.

Åpen barnehage legges ned da den ikke når målgruppen. Per 30. september 2013 var snittbesøket for året 3.3 barn. Det er om lag 10 til 15 barn som benytter tilbudet hver måned og de alle er under ett år.

Bydelen har omstrukturert SaLTo-arbeidet, og gått fra to konsulenter til en. Det er lagt til midler til oppsøkende miljøarbeid tilsvarende en 50 % stilling som en følge av denne omstruktureringen. Dette er gjort i henhold til føringer fra Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester.

Helse- og miljøseksjonen

Øvrige effektiviseringstiltak:

Det foreslås at ytterligere differensiert kvadratmeterpris for arealer som leies ut til uteservering videreføres. Serveringssteder med skjenkebevilling får ytterligere 25 % høyere kvadratmeterpris enn de som kun har serveringsbevilling.

1.3.3 Effektivisering Velferds- og helseavdelingen

NAV

- Fremskaffelse av boliger til vanskeligstilte i det private markedet er styrket med to stillinger.
- Publikumsrettet arbeid er sikret med en stilling i førstelinjen for å styrke arbeidet med befolkningen i bydelen som har behov for råd og veiledning innen arbeid, trygd og sosialtjeneste.
- Det private bedriftsmarkedet bearbeides for å framskaffe flere mulige treningsarbeidsplasser.

Søknadskontoret og hjemmetjenesten

- Seksjon Hverdagsrehabilitering, de tre teamene Tverrfaglig akutt-team (TAT), Hverdagsrehabilitering og Rehabiliteringsenheten, skal utgjøre den seksjonen som tar imot alle nye henvendelser om helse- og omsorgstjenester. Ved å fokusere på hverdagsmestring skal de kartlegge alle nye brukeres ressurser, rehabilitere og sørge for at det tildeles tjenester ut fra rett nivå i omsorgstrappen. Sammen med hjemmetjenesten bidrar denne enheten til at bydelens behov for institusjonsplasser reduseres og flere kan bo lenger i hjemmet.
- Velferdsteknologi videreføres for å skape trygghet og bidra til økt selvstendighet samt reduksjon i vedtakstiden. Velferdsteknologi er delvis finansiering via statstilskudd.
- Elektroniske samhandlingstiltak som meldingsutveksling med sykehus og fastleger og e-resepter forbedrer samhandlingen og begrenser kontaktpunkter mellom aktørene. Ca. 63 % av fastlegene er tilknyttet ordningen.
- Gericaplan er et arbeidsplanverktøy som medfører mindre administrasjonstid for de som fordeler vedtakstid på arbeidslistene. Ny Gericaplan gir god oversikt, sikrer administrative prosedyrer og letter logistikken i tjenesten.
- Omsorg + skaper trygghet slik at brukerne kan bo lenger hjemme.
- Samlet tjenestetilbud til de som har vedtak om praktisk bistand og oppfølging og psykisk helse tjenester videreføres.
- Flexible Assertive Community Treatment (FACT-team) etableres fra 2014. Samarbeidsprosjekt mellom 1. og 2.linjen med formål å redusere sykehusinnleggelse av personer med alvorlig psykiske lidelser og rus.
- Det etableres flere boliger med bemanning til mennesker med alvorlige psykiske lidelser med formål å skape trygghet og bidra til økt selvstendighet.
- Bydelens hjemmebaserte korttids omsorgsboliger i Colletts gate 52 B økes med 16 boliger.
- Alle brukere med institusjonsplass er gjennomgått slik at justering til riktig omsorgsnivå er muliggjort.
- Antall langtidsplasser er redusert.
- Hjemmetjenesten videreføres på samme nivå.
- All bruk av institusjonsplasser utenbys er gjennomgått slik at de som kan profitere på et egnet tilbud i bydelen får tilbud om dette.

Arbeidsmarkedet

Definisjonen på å være arbeidsledig er at man ikke har inntektsgivende arbeid, har søkt arbeid og er tilgjengelig for arbeid. Arbeidssøker bekrefter dette ved å sende inn meldekort til NAV.

I oktober 2012 var 12 197 personer registrert som helt ledige hos NAV i Oslo, og det var ved utgangen av oktober 2013 blitt 1 458 flere helt arbeidsledige i Oslo sammenlignet med oktober 2012. Dette er en økning på 14 prosent.

Ledighetsveksten gjennom 2013 har vært kraftigere enn forventet, og sesongjustert bruttoledighet (helt arbeidsledige + tiltaksdeltakere) og ledighetsutviklingen i månedene august, september og oktober indikerer en økt ledighetstrend for alle yrkesgrupper ved inngangen til 2014.

Tendenser inn mot inngangen til 2014 indiker høyest ledighet for de mellom 25-39 år. Størst ledighetsvekst fra oktober 2012 til oktober 2013 har aldersgruppen 19 år og under med en økning på 45 prosent. Veksten for denne aldersgruppen tilsvarer 64 personer i Oslo.

1.4 RISIKOVURDERING AV AKTIVITETSENDERINGER OG OMSTILLINGSTILTAK

Reduksjon i kjøp av sykehjemsplasser

Bydelens eldrebefolkning (80+) viser en nedgang i planperioden 2014 til 2017. Budsjettet er saldert med 27 heldøgns institusjonsplasser, 11 dagsenterplasser, og videreføring av 1 korttidsplass og 3 rehabiliteringsplasser. Budsjettet er nå på nivå med den faktiske aktiviteten ved årsskifte.

Tiltak for å redusere risiko:

- Økt satsing på rehabilitering og trening i eget hjem.
- Utvide de 18 omsorgsleilighetene i Colletts gate 52 B med 16 leiligheter.
- 67 Omsorg+ leiligheter ble opprettet januar 2013. Alle leilighetene er nå tatt i bruk.
- Hjemmetjenesten videreføres på 2013 nivå.

Barnevern

Veksten i meldinger og antall saker i barnevernet har fortsatt i 2013, sannsynligheten for en ytterligere økning i 2014 er stor. Det har vært et betydelig økt arbeid i saker knyttet til Oslo sentrum og da særlig menneskehandel. Det påløper merkostnader grunnet bruk av tolketjenester i Oslo sentrum. Prognosen for 2013 viser et mindreforbruk og det er sannsynligheten at dette blir resultatet ved årets slutt.

Tiltak for å redusere risiko:

Tjenesten har fått flere ansatte som følge av statlige føringer i løpet av 2013. Dette fører til at meldinger og arbeid med saker kan følges opp bedre.

Oppvekstseksjonen

Tiltaksseksjonens drift endres for å tilpasse produksjonen bedre i forhold til de vedtak som skal utføres. Vedtak etter opplæringsloven skal evalueres hver 3. måned eller oftere. Aktuelle saker har individuelle planer som benyttes som arbeidsverktøy.

Utleie av fortau/torg

Det er foreslått en økning på 25 % per kvadratmeter for utleie av fortau/torg til uteservering. Dette medfører en risiko for at leietakere kan si opp sine kontrakter eller redusere antall kvadratmeter leie. Dette kan føre til mindre inntekt enn forventet.

Turnusfysioterapeut

Det er ikke lagt inn kostnader til turnusfysioterapeut. Dette er en pålagt oppgave bydelen har søkt å slippe. Utfallet er usikkert og det kan føre til en merkostnad på kr 170 000.

Samhandlingsreformen - betalingsansvar for ferdigbehandlede pasienter

Bydelen har kunnet møte en 100 % økning av utskrivningsklare pasienter fra sykehusene uten å måtte betale større summer i "bøter" til sykehusene.

Tiltak for å redusere risiko:

For å møte samhandlingsreformen og redusere risiko har bydelen styrket Tverrfaglig akuttteam(TAT) for å kunne ta pasienter ut tidligere fra sykehus.

I tillegg arbeides det med endringer i bydelens hjemmetjeneste for å øke fokus på å forbygge innleggelser og rehabilitere brukere.

I tillegg forbereder bydelen en fast ordning hvor ferdigbehandlede pasienter kan bo i omsorgsbolig med bemanning i noen dager mens deres hjem klargjøres og deres helsemessige situasjon kartlegges.

ÅRSPROGNOSE FOR 2013 OG HÅNDTERING AV MER/- MINDREFORBRUK

Tabellen under gir en oversikt over bydelens totale budsjett, budsjett hittil i år, forventet forbruk og avvik ved årets slutt. Tallene er basert på regnskapstall per oktober 2013.

Sum pr. kostrafunksjon	Kostra	Budsjett hittil i år	Regnskap hittil i år	Avvik budsj. og regns. hittil i år	Totalt budsjett 2013	Avvik årsslutt	Forventet forbruk 2013	Opprinnelig budsjett
Politisk styring og kontrollorganer	100	855 453	783 774	71 679	1 025 000	0	1 025 000	1 025 000
Administrasjon	120	19 828 391	20 056 571	-228 180	23 775 000	0	23 775 000	25 500 000
Administrasjonslokaler	130	2 377 000	2 377 000	0	2 377 000	0	2 377 000	0
Diverse fellesutgifter	180	577 022	2 508 941	-1 931 919	9 751 000	2 000 000	7 751 000	6 070 000
Interne serviceenheter	190	-4 033 230	-5 499 622	1 466 392	0	500 000	-500 000	0
Forebyggende arbeid - helse og sosial	233	2 489 275	2 343 268	146 007	3 051 000	611 000	2 440 000	2 954 000
Diagnose, behandling og rehabilitering	241	18 457 841	17 787 687	670 154	20 434 000	460 000	19 974 000	15 961 000
Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	242	29 364 132	24 921 464	4 442 668	36 784 000	3 130 000	33 654 000	28 506 000
Tilbud til personer med rusproblemer	243	8 579 157	9 336 753	-757 596	10 469 000	0	10 469 000	6 732 000
Kommunalt disponerte boliger	265	10 873 058	6 202 989	4 670 069	12 303 000	1 020 000	11 283 000	12 303 000
Kommunale sysselsettingstiltak	273	2 983 289	3 145 460	-162 171	3 771 000	0	3 771 000	3 020 000
Introduksjonsordningen	275	4 617 429	5 329 276	-711 847	4 458 000	-900 000	5 358 000	3 308 000
Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig	283	37 143	2 518 083	-2 480 940	52 000	-350 000	402 000	0
Plansaksbehandling	301	592 139	586 448	5 691	724 000	0	724 000	713 000
Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak	315	0	0	0	0	0	0	0
Kommunal næringsvirksomhet	320	-1 359 166	-1 720 885	361 719	-1 631 000	310 000	-1 941 000	-1 631 000
Rekreasjon i tettsted	335	1 853 500	1 026 976	826 524	2 201 000	-112 000	2 313 000	1 887 000
Andre kulturaktiviteter	385	748 096	517 977	230 119	759 000	-120 000	879 000	750 000
F1: Helse, sosial og nærmiljø		98 840 529	92 222 160	6 618 369	130 303 000	6 549 000	123 754 000	107 098 000
Førskole	201	229 811 109	235 778 039	-5 966 930	245 613 000	-1 654 000	247 267 000	249 175 000
Styrket tilbud til førskolebarn	211	9 905 058	9 924 064	-19 006	12 015 000	183 000	11 832 000	10 795 000
Førskolelokaler og skyss	221	19 800 166	18 860 368	939 798	20 267 000	540 000	19 727 000	20 267 000
F2A: Barnehager		259 516 333	264 562 471	-5 046 138	277 895 000	-931 000	278 826 000	280 237 000
Aktivitetstilbud til barn og unge	231	10 943 347	9 335 643	1 607 704	12 603 000	450 000	12 153 000	10 111 000
Forebygging - skole- og helsestasjonstjeneste	232	14 253 310	13 691 147	562 163	16 349 000	698 000	15 651 000	16 587 000
Barneverntjeneste	244	16 351 285	15 399 340	951 945	19 195 000	0	19 195 000	14 218 000
Barneverntiltak i familien	251	3 634 240	2 568 126	1 066 114	4 603 000	0	4 603 000	3 573 000
Barnerverntiltak utenfor familien	252	24 598 393	21 676 897	2 921 496	26 512 000	1 000 000	25 512 000	30 618 000
F2B: Oppvekst		69 780 575	62 671 153	7 109 422	79 262 000	2 148 000	77 114 000	75 107 000
Aktivisering eldre og funksjonshemmede	234	11 809 106	10 633 473	1 175 633	13 902 000	460 000	13 442 000	13 611 000
Pleie, omsorg og hjelp i institusjon	253	102 051 499	106 447 406	-4 395 907	122 088 000	-2 800 000	124 888 000	149 661 000
Pleie, omsorg og hjelp i hjemmet	254	107 907 267	106 480 675	1 426 592	129 883 000	4 800 000	125 083 000	105 279 000
Botilbud i institusjon	261	0	0	0	0	0	0	0
Transport (ordninger) for funksjonshemmede	733	5 130 000	4 481 215	648 785	6 840 000	50 000	6 790 000	6 840 000
F3: Pleie og omsorg		226 897 872	228 042 769	-1 144 897	272 713 000	2 510 000	270 203 000	275 391 000
Økonomisk sosialhjelp	281	45 360 833	45 052 317	308 516	54 433 000	-200 000	54 633 000	54 153 000
Kvalifiseringsordningen	276	17 115 279	17 090 994	24 285	21 218 000	500 000	20 718 000	25 279 000
F4: Økonomisk sosialhjelp		62 476 112	62 143 311	332 801	75 651 000	300 000	75 351 000	79 432 000
Totalt Bydelen		717 511 421	709 641 864	7 869 557	835 824 000	10 576 000	825 248 000	817 265 000

Bydelen prognostiserer et samlet mindreforbruk på drift med 10,576 mill. kroner. Av dette utgjør øremerkede midler 4,930 mill. kroner.

1.5 KLIMAVURDERING AV BUDSJETTET

Bydelens miljø- og klimahandlingsplan har vært førende for bydelens miljøarbeid de to siste årene. Hovedfokus har i denne perioden særlig vært på miljøsertifisering av bydelens virksomheter, og oppfordring overfor lokale private bedrifter til å miljøsertifisere seg.

Bydelens miljø- og klimahandlingsplan er revidert i 2012 og bydelens miljøfokus i 2014 vil bli i henhold til innsatsområdene i revidert plan. Planperioden er for årene 2012-2015.

I planen skisseres hovedinnsatsområder og delmål for arbeidet for planperioden. Tiltakene viser hvordan bydelen skal drive egne tjenestesteder (barnehager, kontorvirksomheter, helsestasjoner med fler) på en mest mulig miljøvennlig og effektiv måte, slik at miljøbelastningen blir så liten som mulig.

De fem hovedinnsatsområdene er:

1. Mobilitet og transport
2. Bærekraftig byutvikling og energi
3. Forbruksmønster, renhold og avfallshåndtering
4. Miljøeffektiv kommuneforvaltning
5. Samarbeid og informasjonsformidling

Bydelen har fokus på å være en ”grønn bydel”. Bydelen har valgt Miljøfyrtårn som sertifiseringsform.

2 BYRÅDETS MÅLSETTINGER FOR 2014

Byrådets mål for bydelssektoren

- Høy akuttberedskap og kvalitativt gode legetjenester
- Alle skoler skal ha en åpen og tilgjengelig skolehelsetjeneste
- Gi flere muligheten til å forsørge seg selv
- Hjelp flere av kommunens vanskeligstilte og funksjonshemmede til en mer selvstendig bosituasjon
- Løse opp åpne russcener i Oslo
- Et kompetent barnevern skal gi hvert enkelt barn riktig hjelp
- Gode forebyggende barne- og ungdomstiltak
- Oslo skal ha en innovativ eldreomsorg som tenker nytt for å forebygge og fremme god helse
- Byens seniorsentre skal være attraktive treffsteder og gi god og aktuell informasjon
- Flere eldre skal kunne mestre egen hverdag og kunne bo hjemme lengst mulig
- Oslo skal ha en god demensomsorg som gir de syke en meningsfull hverdag, og som dessuten avlaste og veileder de pårørende
- Beboere på sykehjem skal kunne leve et hverdagsliv som er gjenkjennelig for dem

Tiltak

- Etablere en moderne Storbylegevakt
- Utvide og styrke tilbudet ved helsestasjonene og skolehelsetjenesten
- Tilby gode kvalifiseringsprogram og introduksjonsprogram med særlig vekt på yrkesrettet norskopplæring
- Etablere flere tilpassede boliger og styrke booppfølging i de kommunale boligene
- Etablere et forsterket botiltak eller en institusjon – et såkalt ”samhandlingshus”
- Sikre at barn med tiltak i barnevernet får tilstrekkelig skolegang
- Videreutvikle ”Sammen lager vi et trygt Oslo” (SaLTo) -modellen
- Styrke brukermedvirkning i tjenestene, samarbeide med frivillige i lokalmiljøene og ta i bruk ny velferds-teknologi i kommunens tjenestetilbud
- Stimulere tiltak på seniorsentrene som fremmer en aktiv alderdom gjennom blant annet trening, kunnskapstilegning, fellesskap og kulturopplevelser.
- Bygge flere Omsorg+ boliger, blant annet i samarbeid med ideelle og private aktører
- Bygge ut varierte dagaktivitetstilbud for personer med demens som bor hjemme, samt støtte og veilede pårørende
- Starte prosess med moderniseringen av to sykehjem i året og avvikle dobbeltrommene for dem som bor fast på sykehjemmene

2.1 FUNKSJONSOMRÅDE 1 – HELSE, SOSIAL OG NÆRMILJØ

2.1.1 Helsetjenester

Byrådets mål er å:

- Sikre at konsekvenser for folkehelse skal vurderes i alt planarbeid
- Bedre helsen til Oslos befolkning med fokus på utsatte grupper
- Sørge for at befolkningen tilbys likeverdige helse-tjenester uavhengig av bakgrunn
- Sikre gode pasientforløp og en god behandlings-kjede ” hjemmefra og hjem igjen ”
- videreutvikle Aker som samhandlingsarena
- Samarbeide med Universitetet i Oslo om viktige områder for forskning og utvikling
- Sikre brukermedvirkning

For å nå målene vil byrådet:

- At alle bydeler skal ha en folkehelseplan som følger opp og konkretiserer satsinger i sentral folkehelse-plan
- Utvikle en modell for brukermedvirkning på individ- og tjenestenivå
- Samarbeide med ideelle organisasjoner, brukeroppgaver og private virksomheter om tjenester og tiltak som kan skape merverdi for brukerne, deres familier og lokalsamfunnet
- Ha oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne i egen bydel
- Gjennomføre helsefremmende og forebyggende tiltak som reduserer helseforskjeller
- Øke innsatsen på forebygging og rehabilitering
- Etablere frisklivssentraler og frisklivstilbud i bydelene i tråd med befolkningens behov
- Forebygge psykiske lidelser og sikre tidlig intervensjon
- At informasjon skal nå alle og tilgjengeligheten til tjenestene skal være god
- Benytte tolk når det er nødvendig for å sikre god kommunikasjon
- Bygge Samhandlingsarena Aker i samarbeid med Oslo Universitetssykehus og de andre sykehusene som betjener Oslos befolkning
- At bydelene medvirker til utvikling av Samhandlingsarena Aker
- Legge til rette for at ansvar for medfinansiering kan overføres til bydelene
- Utvikle lokale tilbud som gir redusert behov for spesialisthelsetjeneste
- At elektronisk dokumentasjon og meldingsutveksling skal være standard i kommunal tjenesteproduksjon og samhandling
- At bydelenes samordnede planer for barn og unge i en vanskelig livssituasjon utvides til å omfatte forebygging av vold i nære relasjoner
- Videreføre og utvikle tiltak som forebygger overgrep

2.1.2 Sosialtjenesten

Byrådets mål er å:

- Sikre at virksomhetene driver forebyggende arbeid
- Gjøre flere i stand til å klare seg selv
- Gi tilbud om egnede boliger og en sammenhengende kjede av botiltak for vanskeligstilte
- Sikre bedre og mer tilpasset yrkesrettet norskopplæring

For å nå målene vil byrådet:

- Gi hjelp til selvhjelp gjennom råd, veiledning og kvalifiserings- og arbeidstiltak
- Sikre at unge får tilbud raskt
- Tilby kvalifiseringsprogram og gi oppfølging
- Samarbeide med staten om riktige tjenester til brukernes beste ved NAV-kontorene
- Implementere og følge opp boligbehovsplanen
- Tilby booppfølging til brukere med behov
- Arbeide for at ingen har langvarige opphold, eller er gjengangere, i akutt- og døgnovernattingsplasser
- At individuell plan tilbys brukere med langvarige og sammensatte behov

2.1.3 Mottak av flyktninger Byrådets mål er å:

- Raskt bosette og integrere nyankomne flyktninger
- Legge til rette for at flyktninger raskt blir økonomisk selvhjulpne

For å nå målene vil byrådet:

- Prioritere bosetting av flyktninger innen tre måneder
- Gi tilbud om introduksjonsprogram og kvalifiseringsprogram
- Styrke samarbeidet mellom utdanningssektoren og bydelene
- Sikre at enslige mindreårige som kommunen bosetter, får gode omsorgstiltak

2.2 FUNKSJONSOMRÅDE 2A – BARNEHAGER Byrådets mål er å:

- Alle barn skal kunne norsk før skolestart
- Det skal være høy kvalitet og likeverdig tilbud i Oslos barnehager
- Alle ansatte i barnehagene skal ha gode norskferdigheter og kompetanse i barns språkutvikling
- Det skal tilbys barnehageplass til flere barn enn de som omfattes av lovfestet rett til plass

For å nå målene vil byrådet:

- Styrke barnehagen som læringsarena
- Kartlegge barns norskferdigheter i barnehagen og gjennomføre tiltak for de som trenger ekstra språkhjelp
- Videreføre Arbeidsplassbasert førskolelærerutdanning og innføre et kommunalt lederprogram for styrere i Oslobarnehagen
- Kompetanseheving av barnehagens ansatte i språkarbeid og barns språkutvikling
- Kartlegge barnehagens språkmiljø for å styrke barnas norskferdigheter
- Krav til gode norskkunnskaper ved nyansettelser
- Etablere netto 1 250 barnehageplasser i 2014 og totalt 2 870 i økonomiplanperioden

2.3 FUNKSJONSOMRÅDE 2B – OPPVEKST

2.3.1 Barnevern

Byrådets mål er å:

- Barn, unge og familier får oppfølging og tiltak i tråd med sine behov
- Barn, unge og familier får likeverdige tjenester uavhengig av bydelstilørighet
- Brukere av barneverntjenesten skal sikres medvirkning i egen sak ved at deres synspunkter blir hørt

For å nå målene vil byrådet:

- At bydelene utvikler egne kvalitative gode hjelpetiltak i bydelen, eller i samarbeid med andre bydeler
- Gjennomføre felles opplæringsprogram for alle bydelene, blant annet i "Barnesamtalen" og "Familieråd"
- Vurdere endringer i fosterforeldres lønns- og arbeidsvilkår
- Ta initiativ til et samarbeid med familiekontorene om oppfølging av foreldre som mister omsorgen for eget barn

2.3.2 Forebyggende barne- og ungdomsarbeid

Byrådets mål er å:

- Alle barn og unge i Oslo har tilbud om gode og inkluderende fritidsaktiviteter hvor de unge selv kan medvirke i utformingen av tilbudene
- Barne- og ungdomskriminaliteten reduseres og at unges rusbruk reduseres
- Barn og ungdom deltar i og fullfører utdanning

For å nå målene vil byrådet:

- Videreføre inkluderende og forebyggende ungdomstiltak i bydelene og i sentrum
- Gi utsatte barn og unge særskilt oppmerksomhet og sette inn tiltak tidligst mulig
- Iverksettes gode tiltak for unge som er registrert for alvorlig eller gjentatt kriminalitet
- Arbeide for at kompetanse tilføres, at erfaringer deles og at ungdomsarbeidere får tilgang til oppdatert fagkunnskap
- Stimulere frivillig innsats for barn og unge og vektlegge de unges medvirkning

2.3.3 Helse- og sosialtjenester til barn og unge

Byrådets mål er å:

- Ha en god og lett tilgjengelig helsestasjons- og skolehelsetjeneste til alle barn, unge og deres foresatte
- Bidra til at barn, unge og familier med spesielle behov får koordinerte tjenester og hjelp så tidlig som mulig
- Forhindre tvangsekteskap og bistå de som har vært utsatt for dette
- Forhindre og avdekke overgrep mot barn

For å nå målene vil byrådet:

- At skolehelsetjenesten har en sentral rolle i kommunens folkehelsearbeid og arbeider helsefremmende og forebyggende, både med fysisk og psykisk helse og med sosiale forhold
- Følge opp gravide og småbarnsfamilier med helsestasjonstilbud og tilbud om hjemmebesøk etter fødsel
- At bydelene skal legge til rette for et godt samarbeid mellom skolehelsetjenesten og skolene, og med minoritetsrådgiverne
- At helsestasjons- og skolehelsetjenesten skal være årvåkne for tegn på overgrep og omsorgssvikt
- At virksomheten skal ha et system for å sende bekymringsmeldinger om mulige overgrep til barnevernet
- Ha et system for helsekontroller av småbarn og innkallings- og oppfølgingsrutiner som sikrer at alle barn får et tilbud.
- Gi tilpassede råd og veiledning om kosthold og ernæring
- At bydelene skal arbeide for å øke vaksinasjonsdekningen opp til landsgjennomsnittet
- Ha en planmessig forebygging av tvangsekteskap og kjønnslemlestelse og hjelp til de som er utsatt for slike overgrep

2.4 FUNKSJONSOMRÅDE 3 – PLEIE OG OMSORG

Byrådets mål er å:

- Bidra til at flere eldre skal kunne bo hjemme og mestre egen hverdag
- Bidra til at eldre skal oppleve flere leveår med god helse og trivsel
- Bidra til at intensjonene i Seniorsmeldingen ”Selvstendige, aktive og trygge eldre i Oslo” blir oppfylt.
- Bidra til innovasjon i eldreomsorgen
- Legge til rette for at kommunens tilbud innen pleie og omsorgssektoren fortsatt leveres av høy kvalitet fra både kommunale, ideelle og private aktører
- Legge til rette for at mennesker med funksjonsnedsettelse skal få egen bolig gjennom oppfølging av boligbehovsplanen

For å nå målene vil byrådet:

- Videreutvikle seniorsentrene som en sosial og aktiv møteplass for flere eldre
- Bedre ernærings situasjonen for brukere av hjemmetjenesten
- Styrke demenskunnskapen i kommunens ulike tjenesteledd
- Sikre operasjonalisering av strategisk kompetanseplan
- Sikre oppfølging av kvalitetsmålingssystemet
- Bidra til økt trygghet og sosial aktivitet gjennom satsingen på Omsorg+ boliger i alle bydeler
- Tilby brukerne fleksible hjemmetjenester
- Gjennomføre modell for hverdagsrehabilitering i alle bydeler
- Styrke andre rehabiliteringstilbud i pleie og omsorgstjenestene blant annet gjennom frisklivssentre, fysisk trening og forsterkede korttidsenheter på sykehjemmene
- Opprette egne korttidssykehjem med fokus på rehabilitering og opptrening til mer selvhjupenhet i eget hjem
- Prøve ut behovstilpassede arbeidstidsordninger for å tilby brukere kontinuitet
- Utvikle et variert aktivitets- og dagtilbud for demente som bor hjemme

- Legge til rette for at ideelle private og kommunale aktører kan videreutvikle sine tilbud i pleie og om-sorgssektoren til det beste for brukerne
- Øke lederkompetansen ved å styrke lederskoleringen i pleie og omsorgssektoren
- Gi brukerne av helse- og omsorgstjenestene større medvirkning og valgfrihet
- Styrke kunnskapen om ernæring, matglede og helse på eldresentrene, i hjemmetjenestene og på syke-hjemmene
- Investere i og ta i bruk ny velferdsteknologi i eldreomsorgen der dette gir mer frihet og selvstendighet for brukerne
- Bygge flere Omsorg+ boliger, jf. målet om å bygge 1000 boliger innen 2015

2.5 FUNKSJONSOMRÅDE 4 – ØKONOMISK SOSIALHJELP

2.5.1 Kvalifiseringsprogrammet

Byrådets mål er å:

- Sørge for at personer i målgruppen for programmet får muligheter til å komme i arbeid eller annen aktivitet
- Redusere bruken av sosialhjelp som livsgrunnlag og langtidsytelse for målgruppen

For å nå målene vil byrådet:

- Tilby individuelt tilrettelagt opplæring, arbeidspraksis og tiltak som bidrar til den enkeltes mulighet for arbeid og deltakelse
- Tilby individuell, tett og koordinert oppfølging og bistand til deltakerne i programmet
- Fortsatt høy prioritering av kvalifiseringsprogrammet

2.5.2 Økonomisk sosialhjelp

Byrådets mål er å:

- Sørge for at sosialhjelpsmottakere i størst mulig grad blir selvhjulpne
- Sørge for at unge voksne raskt kommer i arbeid eller annen aktivitet

For å nå målene vil byrådet:

- Tilby kvalifisert råd og veiledning med sikte på å gjøre den enkelte mest mulig selvhjulpne
- Sette vilkår ved tildeling av økonomisk sosialhjelp
- Målrette innsatsen ved å prioritere aktive tiltak og kvalifiseringsprogrammet
- Tilby unge sosialhjelpsmottakere opplæring, arbeidspraksis og tiltak som har positiv sysselsettingseffekt

2.6 OSLO KOMMUNES VERDIGRUNNLAG

Oslo kommune har vedtatt følgende verdier:

- Brukerorientering
- Redelighet
- Engasjement
- Respekt

Med bakgrunn i disse verdiene har Bydel St. Hanshaugen valgt de verdikjennetegn som skal utgjøre bydelens "identitet".

Engasjement oppnår vi når vi:

- Tar initiativ
- Viser interesse
- Gjør hverandre gode

Brukerorientering vises når vi:

- Møter brukerne med forståelse for deres behov
- Fokuserer på løsninger
- Er serviceinnstilt

Redelighet viser vi når vi:

- Spiller med åpne kort
- Holder det vi lover
- Gjør det vi sier

Respekt viser vi når vi er:

- Anerkjennende
- Direkte
- Tolerante

2.7 STRATEGISKE MÅL OG HOVEDGREP FOR BYDEL ST. HANSHAUGEN

Mål:

Bydel St. Hanshaugen leverer tjenester som skaper best mulig livskvalitet i bydelen innenfor disponible ressurser.

Strategisk hovedgrep 1

Riktige forventninger

Vi kommuniserer tydelig til innbyggerne hvilke tjenester bydelen tilbyr og til hvilken kvalitet

- All kommunikasjon tydeliggjør våre tilbud og vår kvalitet på en positiv og realistisk måte
- All kommunikasjon preges av "det gode møtet" slik at våre tilbud og vår kvalitet blir satt pris på

Strategisk hovedgrep 2

Ansvarliggjøring

Vi gir "hjelp til selvhjelp"

- Folkehelseperspektivet preger bydelens arbeid
- Vi fokuserer på innbyggernes ressurser
- Våre tjenester gir innbyggerne mulighet til å bestemme i eget liv

Strategisk hovedgrep 3

Kompetanse og ledelse

Våre kompetente og ansvarlige ansatte er bydelens viktigste ressurs

- Vi rekrutterer og beholder den riktige kompetansen
- Vi utvikler og bruker kompetansen på tvers i organisasjonen

Oppvekst- og nærmiljøavdelingens strategiske plan 2012-2015

Mål:

Oppvekst- og nærmiljøavdelingen leverer tjenester som skaper best mulig livskvalitet i bydelen innenfor disponible ressurser/rammer.

Strategisk hovedgrep 1

Riktige forventninger

Oppvekst- og nærmiljøavdelingen kommuniserer tydelig til innbyggerne hvilke tjenester avdelingen tilbyr og til hvilken kvalitet.

- Vi tydeliggjør vedtaks-, program- og målformuleringer
- Vi skaper riktige forventninger ved bruk av internett, sosiale medier og presse
- Vi formidler lojalt og positivt kommunens vedtak og beslutninger

Strategisk hovedgrep 2

Ansvarliggjøring

Vi gir ”hjelp til selvhjelp”

- Oppvekst- og nærmiljøavdelingen ivaretar folkehelseperspektivet i avdelingens årsplaner
- Ansvarliggjøring – vi legger til rette for nettverksgrupper
- Vi bruker Individuell plan og tiltaksplaner
- Vi gjennomfører målrettede og effektive møter

Strategisk hovedgrep 3

Kompetanse og ledelse

Oppvekst- og nærmiljøavdelingen gjør hver enkelt medarbeider best mulig i sin stilling ved å sikre enkelt og konsist planverk, tydelig ansvar og tett oppfølging fra leder

- Vi integrerer miljøledelse i lederopplæringsprogram og øvrig virksomhetsutvikling
- Vi sikrer kompetanseutveksling mellom tjenestene
- Vi har et oversiktlig og brukervennlig internkontrollsystem
- Vi har et livsfaseperspektiv i medarbeidersamtaler

Velferds- og helseavdelingens strategiske plan 2012-2015

Mål:

Velferds- og helseavdelingen leverer tjenester som skaper best mulig livskvalitet i bydelen innenfor disponible ressurser/rammer.

Strategisk hovedgrep 1

Riktige forventninger

Velferds- og helseavdelingen kommuniserer tydelig til innbyggerne hvilke tjenester avdelingen tilbyr og til hvilken kvalitet.

- All kommunikasjon tydeliggjør våre tilbud og vår kvalitet på en positiv og realistisk måte
- All kommunikasjon preges av ”det gode møtet” slik at våre tilbud og vår kvalitet blir satt pris på
- Vi gjennomgår vårt skriftlige materiell for å tydeliggjøre vårt tilbud og vår kvalitet på en positiv og realistisk måte

Strategisk hovedgrep 2

Ansvarliggjøring

Vi gir ”hjelp til selvhjelp”

Folkehelseperspektivet preger Velferds- og helseavdelingens arbeid

- Vi fokuserer på innbyggernes ressurser
- Våre tjenester gir innbyggerne mulighet til å bestemme i eget liv
- Vi gjennomfører opplæring i ressursfokusering og praktisk ferdighetstrening
- Vi innfører målbare resultatstørrelser i trenings- og selvhjelpsarbeidet

Strategisk hovedgrep 3

Kompetanse og ledelse

Velferds- og helseavdelingen rekrutterer og beholder den riktige kompetansen

- Vi utvikler og bruker kompetansen på tvers i organisasjonen
- Ansatte opplever at ledere ser, hører og tar ansatte på alvor

3 BUDSJETT PER FUNKSJONSOMRÅDE OG PER KOSTRA-FUNKSJON

Dette kapitlet beskriver de ulike funksjonsområdene med tilhørende KOSTRA- funksjoner i budsjettet. Budsjettet skal spesifiseres på artsgrupper og KOSTRA som viser bruttoutgift, bruttoinntekt og netto driftsutgifter. Kapitlet beskriver budsjettspesifikasjon, ansvarsområde, status og utfordringer, mål, strategier og tiltak for hvert funksjonsområde.

3.1 FUNKSJONSOMRÅDE 1: HELSE, SOSIAL OG NÆRMILJØ

1. Budsjettspesifikasjon

Budsjett per artsgruppe, brutto utgift, brutto inntekt og netto utgift

Art/ tekst		Regnskap 2012	Oppri. Budsjett 2013	Justert budsjett 2013	Budsjett 2014
Driftsutgifter					
000-099	Lønn og sosiale utgifter	69 153	68 413	81 621	73 131
100-299	Kjøp av varer/tj. som inngår i komm.tj.produksjon	64 397	66 294	72 033	76 061
300-399	Kjøp av tjenester som erstatter komm. egenproduksjon	19 732	29 328	31 865	26 467
400-499	Overføringsutgifter	7 138	2 837	8 875	2 802
500-599	Finansutgifter og finanstransaksjoner				
Sum driftsutgifter		160 420	166 872	194 394	178 461
600-699	Salgsinntekter	-19 404	-25 913	-25 913	-23 289
700-799	Refusjoner	-45 718	-30 961	-35 476	-45 178
800-899	Overføringsinntekter	-3 794	-2 900	-2 746	
900-999	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-982	0	0	
Sum driftsinntekter		-69 898	-59 774	-64 135	-68 467
Netto driftsutgifter F01		90 522	107 098	130 259	109 994

Budsjett per KOSTRA-funksjon

KOST RA- funksj on	Navn	BD	ADA	ONA	VHA	Budsjett 2014
100	Politiskstyring og kontrollorganer		1 021			1 021
120	Administrasjon	6 704	18 914	887	901	27 406
180	Diverse fellesutgifter	8 107				8 107
233	Annet forebyggende helsearbeid			2 945		2 945
241	Diagnose, behandling og rehab.			16 050		16 050
242	Råd, veiledning og sosial for.arb.			675	24 866	25 541
243	Tilbud til personer med rusproblemer				6 381	6 381
265	Kommunalt disponerte boliger				13 993	13 993
273	Kommunale sysselsettingstiltak				3 137	3 137
275	Introduksjonsordningen				4 374	4 374
301	Plansaksbehandling			722		722
320	Kommunal næringsvirksomhet			-2 332		-2 332
335	Rekreasjon i tettsted			1 901		1 901
385	Andre kulturaktiviteter			748		748
Sum Funksjonsområde 1: Helse, sosial - o		14 811	19 935	21 596	53 652	109 994

3.1.1 Administrasjon**1. Ansvarsområde**

Administrasjonen skal ivareta den politiske og administrative ledelsen av bydelens tjenester, samt sikre en effektiv og forutsigbar organisering av disse tjenestene. Administrasjonen skal påse at tjenesteytingen skjer i henhold til gitte økonomiske rammer, lover, forskrifter og reglementet forøvrig. Administrasjonen skal videre legge til rette for at tjenesteapparatet skal få mest mulig tid til tjenesteproduksjon rettet mot bydelens innbyggere.

Dette innebærer at administrasjonen skal betjene det politiske apparatet (bydelsutvalget, råd og komiteer) på en måte som sikrer at disse kan ivareta sitt ansvar for styring av bydelens virksomhet overfor bystyret.

2. Status og utfordringer

Administrasjonsavdelingen ivaretar oppgaver innen anskaffelser, personalarbeid, kontraktsoppfølging, kvalitetsoppfølging, organisasjonsutvikling, regnskap og økonomikoordinering og opplæring.

Det er avsatt midler til å dekke lønnsoppgjøret for 2014 som er beregnet til ca. 9,2 mill. kroner. Det er også avsatt midler til egenandel AFP og uførepensjon. Det er videre avsatt midler til å dekke tap på fordringer til ca. 0,5 mill. kroner. Bydelen har avtale med Kemnerkontoret for innkreving- og inkasso saker.

3. Mål, strategier og tiltak

Administrasjonen skal prioritere:

- Effektivisering, forenkling, økonomistyring og kontroll
- Kontraktsoppfølging
- Arbeid med informasjonsteknologi og informasjonssikkerhet

3.1.2 Helsetjenester

Årsverk – Miljørettet helsevern og plan			
	2012	2013	2014
Stab helse- og miljøseksjonen	1	1	1
Miljørettet helsevern	2	3	3
Planarbeid	1	1	1
SUM	4	5	5

* Seksjonsleder lønnes under Bydelsdirektøren.

Årsverk - Fysio- og ergoterapitjenester			
	2012	2013	2014
Barn	4	5	5
Voksne	7	6,3	8,5
SUM	11	11,3	13,5

2. Ansvarsområde

Helsetjenester omfatter bydelshelsetjenesten, fastlegeordningen, den kommunale fysio-ergoterapitjenesten, private fysioterapeuter med driftsavtaler, tjenester til personer med psykiske lidelser, folkehelsearbeid, miljørettet helsevern, smittevern, høringsuttalelser til søknader om salgs- og skjenkebevillinger. Disse tjenestene er forankret i Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) og Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven).

Årsverk - Psykisk helse og miljøarbeid			
	2012	2013	2014
Leder	1	1	1
Psykisk helse og miljøarbeid	7,5	20,94	20,42
Sum	8,5	21,94	21,42

Det individrettede helsetilbudet skal ha fokus på ansvarliggjøring, være helhetlig, brukerorientert og tilgjengelig både innenfor forebyggende, behandlende, habiliterende og rehabiliterende helsearbeid.

Folkehelsearbeidet skal i henhold til lovens formålsparagraf bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Det skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse.

Miljørettet helsevern og smittevern er lovfestede, samfunnsrettede ansvarsområder innen det forebyggende helsearbeidet, og omfatter de faktorer i miljøet som til enhver tid direkte eller indirekte kan ha innvirkning på helsen og omfatter blant annet biologiske, kjemiske, fysiske og sosiale faktorer. Arbeidet omfatter tilsynsoppgaver etter folkehelseovens kapittel 3 og forskrift om miljørettet helsevern, samt behandling av søknader om dispensasjon fra støyforskriftene og klage på støy.

Bydel St. Hanshaugen har også ansvar for administrative tilsynsfunksjoner i sentrum.

Den kommunale fysio- og ergoterapitjenesten inneholder også fysioterapitjenesten ved Blindernveien, Ullevålsveien og Marienlyst skoler som gir byomfattende tilbud til barn med funksjonsnedsettelse.

Bydelens psykiske helse- og miljøarbeid innbefatter tjenester både til barn, ungdom og voksne blant annet gjennom skolehelsetjenesten, Tiltaksseksjonen og Kultur- og fritidsseksjonen.

St. Hanshaugen Rus- og psykisk helse i Colletts gate 52 B yter tjenester til hjemmeboende over 18 år som har psykiske lidelser og rusproblematikk. Tjenesten driver også kafé og aktivitetssenteret i Akersveien 17 B for brukergruppen. Fra og med januar 2014, vil botiltaket til personer med rus og psykiske lidelser bli flyttet fra Colletts gate 52B til Lovisenberggaten 4F.

3. Status og utfordringer

Folkehelsearbeid

Det arbeides på flere arenaer i bydelen for å bedre folkehelsen. Arbeidet med miljørettet helsevern er en viktig faktor i det skadeforebyggende arbeidet. Det jobbes også med skadeforebyggende tiltak gjennom sikring av skoleveier i samarbeid med Bymiljøetaten, divisjon samferdsel og Politiet.

Bydelens parker og plasser er viktige arenaer for fysisk aktivitet, og bydelen har de siste årene i større grad lagt til rette for dette. Inneværende år har bydelen etablert et nytt treningsområde i St. Hanshaugen park med treningspark, Tufteparken, helseløype og bordtennisbord. Utfordringer for 2014 vil være å kartlegge de fysiske forhold i parkene med sikte på ytterligere å kunne legge til rette for ulike former for fysisk aktivitet. Det er i 2013 foretatt en kartlegging av universell utforming i bydelens parker.

Bydelens SaLTo-koordinator samarbeider med bydelens øvrige tjenester for ungdom om forebyggende tiltak mot rus i ungdomsmiljøene og på skolene i bydelen. Barnehager og fritidsklubber har i sine årsplaner ivaretatt folkehelseperspektivet.

Bydelen har startet et samarbeid om helsefremmende og forebyggende arbeid med ulike lag og foreninger i bydelen gjennom et samarbeid med bordtennisforbundet og Idrettens samarbeidsutvalg (ISU).

Folkehelseovens bestemmelser vurderes i alle høringsuttalelser og planstrategier. I bydelens strategiske plan forpliktes alle tjenester/seksjoner i bydelen gjennom sine årsplaner å iverksette folkehelseiltak. Utfordringen har vært å samordne disse tiltakene og utarbeide en ny Folkehelseplan. Dette arbeidet ble startet opp i november 2013. Rusmiddelpolitisk handlingsplan for bydelen i tråd med ny Folkehelselov og Oslo kommunes Folkehelseplan ble vedtatt i bydelsutvalget 28.05.2013.

Bydelen skal i henhold til ny Folkehelselov ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne. Det ligger en ekstra utfordring i at bydelen ikke har øremerkede ressurser til å ivareta de lovpålagte oppgavene innenfor folkehelse. Dette gjelder både fagkunnskap og organiseringen av arbeidet.

Miljørettet helsevern

Bydelen har ansvar for miljørettet helsevern i bydelen og sentrum. Enhet for miljørettet helsevern fører tilsyn med alle bydelens og sentrums barnehager, skoler, kjøletårn, badeanlegg, solarier, tatovering- og piercingsvirksomheter. Tilsynene gjennomføres med 1-3 års mellomrom og etter klager. Tilsynene er systematisert og planmessig, og i 2013 har det som tidligere år omfattet systemrevisjoner, godkjenninger og inspeksjoner etter klager. Hvert tilsyn blir fulgt opp inntil eventuelle avvik er lukket. Tema for tilsynene i 2013 har blant annet vært psykososiale forhold i skoler og tilrettelegging for fysisk aktivitet i barnehager i tråd med årsplan for miljørettet helsevern, folkehelseiltak rettet mot utsatte grupper.

Det planlegges flere nye skoler og barnehager og det gjennomføres totalrehabilitering av eksisterende skoler i bydelen. Dette er langvarige prosesser som medfører uttalelser til planer og befaringer før det kan fattes vedtak om godkjenning av virksomhetene. I tillegg øker antall godkjenninger av lokaler til tatoverings- og piercingsvirksomhet. I 2013 kom det 7 nye tatoverings- og piercingsvirksomheter.

Miljørettet helsevern behandler fortløpende henvendelser om støydispensasjoner og tillatelser til arrangementer med bruk av lydanlegg. På grunn av vår sentrumsnære beliggenhet er det mange henvendelser vedrørende dette. I tillegg behandles klager på støy, forsøpling og skadedyr.

Det har i 2013 vært lagt vekt på opplysningsvirksomhet og informasjon til publikum ved blant annet oppdaterte nettsider og utsending av relevant informasjon til virksomhetene.

Smittevern

Smittevernarbeidet i bydelen er både forbyggende arbeid og behandlende tiltak. Det utføres tuberkulosekontroll av alle nye i landet fra alle ikke-vestlige land. Miljøundersøkelser utføres rundt hver person hvor det avdekkes lungetuberkulose.

I april 2013 ble en omfattende smitteoppsporingssak påbegynt etter at det ble påvist lungetuberkulose hos en student ved Bårdar danseakademi. Per november har det vært utført miljøundersøkelser på 213 personer. 6 personer er påvist tuberkulosesyke i miljøet og 35 er tilbudt forebyggende behandling. Ytterligere screening av nye 12- 1300 personer er under vurdering og planlegging.

Det er en omfattende økning av oppgaver innen smittevern, også innenfor MRSA (multiresistente bakterier) og hepatitt A. Dette skyldes økt antall innbyggere i bydelen fra land med høyere hyppighet av smittsomme sykdommer. Bydelen tilbyr også reisevaksiner.

Bydelen tilbyr en årlig influensavaksinasjonsdag for risikogrupper.

Det forebyggende arbeidet innbefatter blant annet legionellakontroll av kjøletårn og kontroll av smittespredning i basseng.

Fastleger og avtalefysioterapeuter

Bydelen forvalter totalt 53 fastleger fordelt på 21 legesentre. 31 fastleger i bydelen og 22 fastleger i sentrum. Elektronisk meldingsutveksling mellom fastlegene og bydelens hjemmetjeneste og søknadskontor har vært videreført og er nå etablert hos 28 av 53 fastleger. Arbeidet med å få alle legesentrene med på denne ordningen videreføres i 2014. Det er Oslo kommune ved Helseetaten som dekker kostnadene ved etablering.

Bydelen har til enhver tid 1 turnuslege som jobber 60 % ved Bolteløkka legesenter, 20 % ved helsestasjonen og 20 % ved Cathinka Guldberg senteret (sykehjem).

Bydelen forvalter avtaler om driftstilskudd til 40 private fysioterapeuter, tilsvarende 34,58 årsverk, fordelt på 14 fysikalske institutter. 10 institutter i bydel og 4 institutter i sentrum.

Sammenlignet med andre bydeler har Bydel St. Hanshaugen en relativ lav andel kommunalt ansatte fysioterapeuter, slik at en bedre utnyttelse av den totale fysioterapiressursen i bydelen er nødvendig for blant annet å imøtekomme kravene i samhandlingsreformen.

2 nye 100 % private fysioterapidriftsavtaler er inngått i løpet av 2013 etter oppsigelser. De to nye avtalefysioterapeutene er tilknyttet et institutt, men har forpliktet seg til i hovedsak å ta imot pasienter etter henvisning fra bydelen. Det er utarbeidet rutiner for samarbeid, disse vil evalueres og videreutvikles i 2014.

Habiliteringstjenesten*Voksne:*

Tjenesten samarbeider med Tverrfaglig akutt-team og hjemmetjenesten om å gi et godt rehabiliteringstilbud til hjemmeboende etter endt opphold på sykehus og rehabiliteringsinstitusjoner, slik at mennesker med akutt nedsatt funksjonsevne kan bli boende i sine hjem og forhindre varig sykehjemsopphold eller re-innleggelse. Redusert liggetid på sykehus skaper et press både på sykehjemstilbud og hjemmetjenestene.

Det faktum at flere syke skal bo hjemme i større grad krever en omlegging av våre hjemmetjenester til i langt større grad å fokusere på pasientens ressurser, trening i hjemmet, habilitering og rehabilitering. "Hjelp til selvhjelp" vil bli styrket i 2014.

Barn:

Koordinerende enhet for habiliterings- og rehabiliteringsvirksomhet 0-18 sikrer at alle barn som har rett til tjenesten får tilbud om ansvarsgrupper og utarbeidelse av individuell plan.

Fysio- og ergoterapitjenesten for barn og unge 0-18 år har i 2013 økt fra 3 til 4 årsverk fysioterapeutstillinger, og har opprettholdt 1 årsverk ergoterapeutstilling.

Tjenesten arbeider i hjem, nærmiljø, barnehager, skoler, helsestasjoner, spesialskoler og institusjoner. I tett samarbeid med familien, pårørende, fagpersoner og andre hjelpere søker tjenesten å finne de beste tiltakene for det enkelte barn.

Bydelen tilbyr per i dag i hovedsak fysioterapitjenester til yngre barn. Det har i løpet av de siste årene blitt en dreining fra forebyggende helseoppgaver til behandling og oppfølging av barn med ulike funksjonsnedsettelse. Det er per i dag et godt samarbeid med en av avtalefysioterapeutene i bydelen som bare jobber etter oppdrag fra bydelen og mange barn med lettere problemer blir henvist dit.

I tillegg til fysioterapitjenester til bydelens innbyggere, gis det tilbud til barn fra andre bydeler som går på skole ved en av bydelens 2 spesialskoler, Blindernveien skole og Ullevålsveien skole, samt ved spesialklasse ved Marienlyst skole. Ergoterapitjenester gis kun til bydelens innbyggere

Fysioterapitjenesten er i løpet av 2013 igjen dreid mer mot forebyggende tiltak i tråd med samhandlingsreformen, ny folkehelseslov og folkehelseplan i Oslo kommune.

Fysioterapitjenesten har i samarbeid med skolehelsetjenesten startet planlegging av tiltak knyttet til elever som står i fare for å utvikle overvekt.

Ergoterapitjenester for barn og unge gis kun til bydelens innbyggere. Ergoterapeuten vurderer både type og mengde tiltak. Tiltakene som gis er boligtilrettelegging, bilsaker, hjelpemidler i hjemmet, barnehage, skole og fritid. Det er ingen ventetid på livsnødvendige hjelpemidler.

Høsten 2012 ble prosjektet "God skolestart" satt i gang i 1. klasse på 1 barneskole. I dette arbeidet deltar både skolehelsesøster, fysioterapeut og ergoterapeut i samarbeid med skolen/PPT. Målet har vært å skape en best mulig skolehverdag for alle elever med særlig fokus på sårbare barn med behov for ekstra tilrettelegging og oppfølging, samt tverrfaglig støtte til pedagogisk personell gjennom forenklet samarbeid mellom skole, hjem og andre faggrupper med sikte på forebygging og tidlig intervensjon. Tiltaket er et viktig folkehelsetiltak, og ble videreført høsten 2013. Det planlegges utvidet til flere skoler fra høsten 2014.

Psykisk helse

Barn:

Helsestasjonstjenesten 0 -6 år skal styrke foreldrene i omsorgsoppgavene overfor barnet, styrke tilknytning mellom foreldre og barn, samt bidra til at foreldre eller barn som trenger ekstra støtte får dette. Dette er fokusområder ved alle kontakter i helsestasjonens arbeid.

Helsestasjonen tilbyr støttesamtaler til foreldre, har Marte Meo-veileder, henviser til bydelens Ambulant team, samt spesialisthelsetjenesten.

I 2013 har helsestasjonen satset på kompetanseheving hos helsesøstrene for å kunne bidra til styrke tilknytningen mellom foreldre og barn helt fra nyfødtalder. God tilknytning til omsorgsgiver/forelder er en beskyttelsesfaktor for barnet i forhold til å utvikle god psykisk helse. Kompetansehevingen leder fram til en sertifisering for veiledningsmetoden NBO (Newborn Behaviorial Observation)

Skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom (HFU) er et lett tilgjengelig lavterskeltilbud der barn og unge ikke trenger henvisning eller samtykke fra foreldre for å oppsøke tilbudet. Ved behov for gjentatte samtaler informeres foresatte inntil fylte 16 år. Elevene tilbys samtaler, og ved behov anbefales de å oppsøke psykolog på HFU (helsestasjon for ungdom) eller de henvises videre til barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP)/distrikts psykiatriske senter (DPS).

Skolehelsetjenesten deltar som rådgiver i flere ulike lærerstyrte prosjekter for utsatte barn for å forebygge psykiske lidelser ved 2 grunnskoler og 2 videregående skoler. Målet i 2014 er å bidra til at disse prosjektene gjennomføres på alle skoler.

Bydelens Tiltaksseksjon ved Ambulant team yter tjenester etter oppdrag fra bydelens øvrige tjenesteapparat som barnevern, helsestasjon, barnehager og andre. Den største bestilleren er

barnevernet. Teamet inngår i bydelens beredskap. Bydelens oppsøkende miljøarbeid gir lavterskeltilbud ute i miljøet hvor ungdom oppholder seg. De har også internett tjeneste.

Kultur- og fritidsseksjonen med et team av oppsøkende miljøarbeidere gir lavterskeltilbud ute i miljøet hvor ungdom oppholder seg. De har også internettjeneste. Ansatte i bydelens fritidsklubber og teamet med oppsøkende miljøarbeidere gir tilbud om Gatemekling og Sisterhood til ungdom i bydelen. Dette i samarbeid med bydelens kommunale barne- og ungdomsskoler og videregående skole. Sisterhood er en aktivitet som skal fremme mangfold og toleranse, og bevisstgjør jenter på deres muligheter i livet

Voksne:

Psykisk helsearbeid til voksne brukere fra 18 år til livets slutt er en stor utfordring. Bydelen har over tid merket et stigende trykk fra 2. linjen (sykehusnivå) rundt bosetting av ferdigbehandlede pasienter som fortsatt har store psykiske problemer. Mangelen på boliger og stigende behov for booppfølging merkes tydelig. For å imøtekomme dette samarbeider bydelen og Lovisenberg distrikts psykiatriske senter (LDPS) om etableringen av FACT-team (Flexible Assertive Community Treatment). Det er et treårig prosjekt med oppstart januar 2014. FACT-teamet er et ambulerende, tverrfaglig samhandlingsteam med målsetting å gi et helhetlig behandlingstilbud ved hjelp av koordinerte tjenester fra bydel og Lovisenberg distrikts psykiatriske senter .

Hovedfokus i tjenestene er at arbeidet skal tilrettelegges slik at den enkelte i størst mulig grad kan bevare og eventuelt gjenvinne sin selvstendighet og selvhjulpenhet. Tjenestetilbudet skal tilpasses den enkelte brukers behov, og medbestemmelse og valgfrihet skal være i fokus.

I løpet av 2014 vil behovet for bosetting av psykisk syke med rusproblemer være økende. Bydelen arbeider med å fremskaffe flere boliger for å kunne møte dette behovet.

4. Mål, strategier og tiltak

Folkehelsearbeid

- Videreføre arbeidet med å kartlegge de fysiske forhold i parkene med sikte på ytterligere å kunne legge til rette for ulike former for fysisk aktivitet i bydelens parker.
- Videreføre samarbeidet om helsefremmende og forebyggende arbeid med ulike lag og foreninger i bydelen.
- Samordne bydelens folkehelseiltak og utarbeide en ny Folkehelseplan for bydelen i tråd med ny Folkehelselov og Oslo kommunes Folkehelseplan.
- Skaffe nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne.

Miljørettet helsevern

- Bydelen vil i 2014 fortsette arbeidet med systemrevisjoner i henhold til bydelens risikovurderinger og tilsynsplaner.

Smittevern

- Opprettholde samme aktivitetsnivå som 2013.

Fastleger og avtalefysioterapeuter

- Systematisere samarbeidet med de private fysioterapeutene ytterligere.
- Gå i dialog med fastlegene om felles utfordringer knyttet til samhandlingsreformen.
- Utvikle tilsynsrutiner for fastlegene.

Habilitering- og rehabiliteringstjenesten*Voksne:*

- Styrke habiliterings- og rehabiliteringstjenesten i årene som kommer for å imøtekomme et økende antall hjemmeboende med et større hjelpebehov enn i dag.
- Intensivere arbeidet med å avklare hjemmeboende sin ressurser, ha fokus på hverdagsrehabilitering, og vedlikehold av ferdigheter.

Barn:

- Bydelens koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering skal sikre opplæring av koordinatorene med tanke på drift av ansvarsgrupper og utarbeidelse av individuell plan.
- Videreutvikle det tverrfaglige samarbeidet på helsestasjonen rundt barn som er født for tidlig.
- Videreføre barselgrupper med fysioterapeut for alle nyfødte.
- Etablere samarbeid med helsesøstrene, både 0-6 år og skolehelsetjenesten, rundt barn som er i ferd med å utvikle overvekt.
- Etablere samarbeid med helsesøstrene rundt barn med behov for motorisk trening.
- Videreføre og utvide tilbudet «God skolestart» som er et tverrfaglig og tverretattlig samarbeid rettet mot 1. klasser på barneskole.
- Etablere tilbud om behandling i basseng.

Psykisk helse*Barn og unge:*

- Styrke kvaliteten i helsestasjonstjenesten 0 – 6 år ved kompetanseheving i NBO.
- Videreføre arbeidet i skolehelsetjenesten med tilbud ved alle skoler og tilbud i helsestasjon for ungdom.
- Tiltaksseksjonen ved Ambulant team endrer organisering og får flere fagpersoner å benytte.
- Bydelens oppsøkende sosiale miljøarbeidstjenester styrkes.

Voksne:

- Sikre et helhetlig og koordinert helse- og omsorgstilbud til målgruppen, og bidra til at brukerne får en aktiv hverdag. Hverdagsmestring videreføres som arbeidsform.
- Videreføre dagens drift av boliger til mennesker med alvorlig rus og psykisk helsediagnoser.
- Flytte brukere med psykiske lidelser som bor i Colletts gate 52B til Lovisenberggaten 4 F fra og med januar 2014.
- FACT-team etableres som et treårig samhandlingsprosjekt mellom bydelen og Lovisenberg DPS.
- Videreføre tett samarbeid med Lovisenberg DPS og fastlegene.
- Videreutvikle kaféen/aktivitetssenteret i Akersveien 17 B til å ha en forebyggende og rehabiliterende/habiliterende funksjon. Dagens tilbud skal utvides ved å arbeide videre med å gjøre kafé/aktivitetssenter brukerstyrt i 2014.
- Det er et tett samarbeid mellom Lovisenberg DPS og bydel som inkluderer faglig veiledning, månedlige møter mellom leder av Rus og psykisk helse og medisinsk ansvarlig for brukere på tvungen psykisk helsevern.
- Bydelen viderefører samarbeidet med de andre bydelene i Lovisenberg sykehussektor om flere boliger til målgruppen.

3.1.3 Sosialtjenesten

Arsverk - NAV kommune	2012	2013	2014
Publikumsmottak	6,5	6,5	7,5
Oppfølging	17,0	19,0	19
Kvalifisering og tiltak	11,0	11,0	11
Merkantil	7,0	7,0	6,5
Sum	41,5	43,5	44,0

2. Ansvarsområde

Hjelpen skal medvirke til at den enkelte i størst mulig grad blir selvhjulpne.

NAV skal arbeide for å fremme økonomisk og sosial trygghet, bedre levekårene for vanskeligstilte og bidra til økt likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer.

Kvalifiseringsordningen og jobbsenteret har ansvar for, og tar initiativ til etablering av ulike prosjekter og tiltak hvor målsettingen er å bidra til at arbeidsledige sosialklienter får nytt arbeid og dermed blir økonomisk selvhjulpne.

Sosialtjenestens arbeid i NAV er forankret i hovedrettskilder: Lov om sosiale tjenester i NAV, Lov om arbeids- og velferdsforvaltningen, forskrift om kvalifiseringsprogram og kvalifiseringsstønad, og forskrift om individuell plan i arbeids- og velferdsforvaltningen.

Boligtjenesten gir bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig.

Byrådet vil videreføre arbeidet med effektiv bruk av de kommunalt disponerte boligene, og forutsetter at den enkelte bydel har optimal oversikt over boligmassen i bydelen, varighet av eksisterende leieforhold etc.

3. Status og utfordringer

Sosialtjenesten

Nøkkeltall i bydelsbudsjett for FO1/FO4 Sosialtjenesten m.v	Oslo 2010	Oslo 2011	Oslo 2012	BSH 2010	BSH 2011	BSH 2012	Kildegrunnlag for bydelene
Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp	18 163	17 948	17 317	1 412	1 261	1 277	Kostra/Oslostatistikken
Antall deltakere i kvalifiseringsprogram pr 31.12.	1 693	1 649	1 649	90	107	111	/Årsstatistikken
Antall deltakere i introduksjonsordning pr 31.12.	638	676	694	38	33	41	Årsstatistikken for bydelene
Andel sosialhjelpsottakere 25-66 år i forhold til innbyggere 25-66 år*	4,3	4,1	3,9	5,2	4,5	4,5	Kostra/Oslostatistikken
Andel sosialhjelpsmottakere 18-24 år i forhold til innbyggere 18-24 år**	4,2	3,9	3,8	5,4	4,3	4,2	Kostra/Oslostatistikken
Gjennomsnittlig brutto utbetalt stønad til sosialhjelp pr mottaker (bidrag + lån)	54 356	51 888	52 741	44 434	41 309	40 437	Kostra/Oslostatistikken
Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp (måneder)	6,1	5,8	5,7	5,2	4,9	4,8	Kostra/Oslostatistikken
Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp - mottakere 18-24 år	5,0	4,8	4,8	4,6	4,1	4,0	Kostra/Oslostatistikken
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde	55,2	53,4	54,4	58,4	55,5	55,8 ***	Kostra/Oslostatistikken

For 2010 og 2011 er nøkkeltallene for hele Oslo basert på spesialbestilling fra SSB for fjerne dobbelttelling av mottakere. De offisielle

KOSTRA-tallene for disse årene har for høye brukerrater, for kort stønadperiode og for lave enhetskostnader for Oslo som helhet, fordi mottakere som flytter mellom bydeler ble telt flere ganger.

Fra 2012 vil også de offisielle KOSTRA-tallene bli korrigert for flytting mellom bydelene.

* Sosialhjelpsmottakere 25-66 år per år delt på antall innbyggere 25-66 år per 1.1.året etter

** Sosialhjelpsmottakere 18-24 år per år delt på antall innbyggere 18-24 år per 1.1.året etter

*** Tallet for 2012 er for høyt, da det i Kostra også inkluderer mottakere av sosialhjelp som hadde introduksjonsstønad som viktigste inntektskilde

Nøkkeltallene for hele Oslo er basert på spesialbestilling fra SSB for fjerne dobbelttelling av mottakere.

Offisielle Kostra-tall har for høye brukerrater, for kort stønadperiode og for lave enhetskostnader for Oslo fordi mottakere som flytter mellom bydeler blir telt flere ganger.

* Sosialhjelpsmottakere 25-66 år per år delt på antall innbyggere 25-66 år per 1.1.året etter

** Sosialhjelpsmottakere 18-24 år per år delt på antall innbyggere 18-24 år per 1.1.året etter

Nøkkeltallene de siste 3 år oppgis som informasjon

NAV har i 2013 fått en økning i antallet innbyggere som er avhengig av sosialhjelp sammenliknet med 2012, dette på grunn av konjunkturrendringer i arbeidsmarkedet.

Arbeidsmarkedet er vanskelig å komme inn i for unge mennesker, og befolkningens trygderettigheter innskrenkes gradvis. Dette øker presset på de sosiale tjenester.

Arbeidsmengden i NAV er konjunkturavhengig og kan i liten grad styres.

NAV St. Hanshaugen har ett felles publikumsmottak med en felles leder for ansatte fra både stats- og kommunesiden. Kommunen er forøvrig organisert i to oppfølgingsseksjoner, en merkantil seksjon og en kvalifiseringsseksjon.

Statssiden er organisert i to oppfølgingsavdelinger som består av en AAP-gruppe (arbeidsavklaringspenger), den andre består av SYFO (sykefraværsoppfølging) og langtidsledige. NAV kontoret har etablert treffpunkter mellom avdelingene, og vurderer fortløpende hvordan tjenestene på begge sider i NAV-kontoret kan samarbeide.

NAV St. Hanshaugen skal som et minimum inneholde økonomisk sosialhjelp fra kommunal side. Kvalifiserings- og tiltaksarbeid for arbeidsledige sosialhjelpsklienter og introduksjonsprogrammet for innvandrere er integrert i tjenestene.

NAV skal bistå den enkelte med råd og veiledning, praktisk bistand, boligtiltak og økonomisk sosialhjelp.

NAV-kontoret krever ansatte med god kompetanse på alle områder. Opplæring er et stikkord for virksomheten da de ansatte må beherske flere fagsystemer for å få utført sitt arbeid. På denne måten sikres en god effekt av våre ressurser som er de ansatte. Det er nå en høyere grad av spesialisering til å følge opp brukere riktig i tråd med NAV sine målsettinger.

Prioriteringene gir positivt utslag på kvaliteten i arbeidet og økt fokus på brukergrupper som rusavhengige, personer med psykiske lidelser og arbeidsledig ungdom. Som eksempel kan her nevnes at det har vært kontinuerlig fokus på jobbsenteret med vilkår setting og rask utfasing til jobb og arbeidsmarkedstiltak. Det jobbes målrettet mot ungdom i alle linjer, fra publikumsmottak til jobbsenter og programjobbing i KVP.

Det er fokus på å gjennomføre og fase inn deltakere i Kvalifiseringsprogrammet som ble introdusert med egne måltall i 2009. Måltall for 2014 antas å være 98 deltakere.

Befolkningen under 18 år øker stadig i Bydel St. Hanshaugen, og da også behovet for gode tjenester til barn og unge. Samarbeid i sentrum og i bydelene mellom forebyggende tiltak og øvrige ressurser er avgjørende for å unngå uheldig utvikling for enkelte ungdommer og utsatte grupper.

Jobbsenter

NAV St. Hanshaugen har etablert et eget jobbsenter lokalisert på NAV-kontoret. Jobbsenteret leverer tjenester 5 dager i uken fra kl. 09.00 – 14.00 primært til ungdommer i alderen 18–25 år med vilkår fra sosialtjenesten, men benyttes også av deltagere tilknyttet Introduksjonsprogrammet og Kvalifiseringsprogrammet. Jobbsenteret organiserer ulike former for arbeidsrettede tiltak og tjenester knyttet til kvalifisering og arbeidsfremskaffelse. Jobbsenteret driver i tillegg et utstrakt samarbeid opp mot arbeidsgivere.

Rus

Vedtatt om hjelp med rehabilitering, omsorg, bolig og booppfølging til innbyggere med et omfattende rusproblem går som bestilling til intern utfører og ekstern utfører.

Bydelen kjøper hovedsakelig plasser i rehabiliterings- og omsorgsinstitusjoner hos Velferds-etaten. Bydelen har også avtaler med Bydel Ullern. Bydelen driver selv Schandorffsgate. I budsjett 2014 ligger det til grunn at gjennomsnittlig 48 personer til enhver tid vil ha opphold i rehabiliterings- og omsorgsinstitusjoner.

Kommunal bolig / Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig

Boligkontoret er lokalisert i Akersbakken 27. Kjøp av bolig og leie av bolig er tiltagende vanskelig i bydelen på grunn av prisnivået.

Bydelen disponerer/drifter disse boligene som leies ut til vanskeligstilte, herunder sosialklienter, eldre, funksjonshemmede og personer med psykiske lidelser:

Bydelen disponerer/drifter disse boligene som leies ut til vanskeligstilte, herunder sosialklienter, eldre, funksjonshemmede og personer med psykiske lidelser:

- 277 boliger som forvaltes av Boligbygg. Disse leies ut til brukere.
- 205 boliger leies inn til framleie til brukere
- 134 leiligheter som bydelen har avtale med private gårdeiere om å kunne formidle til bruker
- Bydelen har overtatt og drifter 11 boliger til svært hjelpetrengende ”dobbeltdiagnoser” i Schandorffsgate 4 (rus og psykisk lidelser).
- Brenneriveien 17 leiligheter (rus og psykiske lidelser).
- Bydelen har andel i boligene for varig psykisk syke i Bydel Nordre Aker.
- Bydelen har 12 rus og psykiatriboliger i Bydel Gamle Oslo.
- Bydelen drifter 10 små eneboliger for mennesker som i en vesentlig del av livet har bodd ute (Flexbo).

Boligtjenesten gir råd og veiledning om behovsprøvde boligstøtteordninger, etableringslån/etableringstilskudd, kommunale utleieboliger og tilskudd til tilpasning av bolig.

Det er ca. 1330 søknader om Husbankens bostøtte per måned, noe som gir en utbetaling på ca. 4 mill. kroner per måned. Kommunen tar refusjon for dem som mottar kommunal bostøtte.

Boligkontoret har gitt lån/tilskudd til 67 personer/husstander per november 2013.

Kommunale kvalifisering og sysselsettingstiltak

Kvalifiseringstjenesten har ansvar for, og tar initiativ til etablering av ulike prosjekter og tiltak hvor målsettingen er å bidra til at arbeidsledige sosialklienter får nytt arbeid og dermed blir økonomisk selvhjulpne.

NAV St. Hanshaugen har tilbud om diverse arbeidsmarkedstiltak for alle arbeidsledige i bydelen. De arbeidsledige får derfor tilpasset kvalifiserende tilbud som gir best mulighet til ordinært arbeid.

Kvalifiseringstjenesten gir også tilbud til brukere med psykiske lidelser, med mål om å fremskaffe nytt arbeid eller skolegang. Mange blir utredet til arbeidsavklaringspenger. Kvalifiseringstjenesten er med i samarbeidsprosjektet "Vilje Viser Vei", som er finansiert av storbystyret i regi av NAV Oslo. Brukerne blir henvist fra bydelens sosialtjeneste og NAV arbeid.

Kvalifiseringstjenesten har ansvaret for "oppfølgingstjenesten" for ungdom. Dette er et samarbeid mellom bydelen, NAV arbeid og Utdanningsetaten.

Innføring og gjennomføring av det nye Kvalifiseringsprogrammet er et sentralt mål og utfordring for NAV-kontoret. Kommunen har fått ansvaret for å implementere og drifte tiltaket som er et viktig redskap for å gjøre arbeidsledige sosialhjelpsmottakere i stand til å skaffe seg ordinært arbeid og bli økonomisk selvhjulpne.

Introduksjonsordningen

Det forventes en bosettingskvote for flyktninger på 23 personer i 2014. Introduksjonsprogram for flyktninger og andre grupper nyankomne tilbys de som har rett og plikt til deltakelse. Ordningen omfatter norskopplæring, samfunnskunnskap og arbeidstrening, samt arbeid med sikte på å gjøre deltakerne økonomisk selvhjulpne raskest mulig.

4. Mål, strategier og tiltak

Måltall for Funksjonsområde 1 og 4 Sosialtjenesten med mer (EST)

Funksjonsområde 1 og 4 (EST)	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Finansiering til kjøp av bolig - andel søknader behandlet innen 1 mnd	80 %	90,9 %	80 %	80 %
Søknad om kommunal bolig - andel søknader behandlet innen 3 mnd	95 %	100,0 %	95 %	95 %
Andel positive vedtak for kommunal bolig effektivert innen 6 mnd	80 %	97,5 %	80 %	80 %
Antall personer i døgnovernattingssteder uten uten	0	4	0	0
Antall personer med opphold over 3 måneder i døgnovernatting	0	3	0	0
Økonomisk sosialhjelp - andel søknader behandlet innen to uker	95 %	87,3 %	95 %	95 %

Saksbehandlingstiden er å regne tiden fra dato søknad er levert til dato vedtak er fattet.

- Utvikle en felles strategi for hvordan man skal nå mål fastsatt av NAV Oslo og Oslo kommune så vel som de interne målsettingene.

- Inntektssikring og tverrfaglig oppfølging av felles brukere er prioriterte områder for NAV kontoret.
- En særskilt prioritet i samarbeidet mellom kommune- og statssiden har disse gruppene;
  - tverrfaglig oppfølging av felles brukere med spesielt fokus på personer under 25 år
  - samarbeid om brukere med behov for spesielt tilrettelagt innsats og da særskilt i forhold til kvalifiseringsprogrammet og AAP (arbeidsavklaringspenger)

Rus

- Bosette i større grad brukere av metadon og subutex i egne boliger. Det kjøpes kun unntaksvis plasser i rehabiliterings- og omsorgsinstitusjoner til denne gruppen.

Kommunal bolig / bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig

- Bydelen har et differensiert botilbud til personer med rusproblemer, psykiske lidelser og sosiale problemer, og utnytter statlige og kommunale ressurser for å sikre selvhjulpenhet i egen bolig for flest mulig.
- Tomgangsleie i kommunale boliger skal ikke overstige 1-2 måneders husleie på årsbasis per kostnadssted. Boligkontoret behandler søknader om og tildeler kommunale boliger månedlig. Det er etablert rutiner for oppfølging av de som ikke betaler husleie.
- Bydelen bruker de statlige låne- og støtteordningene maksimalt.

Kommunale sysselsettingstiltak

- Gjennomføring av Kvalifiseringsprogrammet.
- Gjøre arbeidsledige sosialhjelpsmottakere i stand til å skaffe seg ordinært arbeid og bli økonomisk selvhjulpne.
- Gi tilbud til bydelens arbeidsledige sosialklienter etter henvisning fra bydelens Sosial- og kvalifiseringsseksjon, og starte jobbsøkingen umiddelbart. Bedre utvalg av klienter til ulike arbeidsmarkedstiltak.
- Iverksatte prosjekter og de ulike ordningene i NAV, samt benytte Kvalifiseringsprogrammet slik at arbeidsledige mottar tilbud om tiltak.
- Bruke de ulike kvalifiseringsprosjektene og Kvalifiseringsprogrammet slik at de gir innsparinger i sosialhjelpsmidler, da det jobbes aktivt for å kvalifisere og aktivisere klienter for arbeidslivet.
- Bruke vilkårssetting der dette er hensiktsmessig.

Introduksjonsordningen

Måltall for FO1: Introduksjonsprogrammet	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Gjennomsnittlig antall deltagere pr mnd	36	30	39	30
Gjennomsnittlig brutto utbetalt pr deltaker pr mnd	11 957	11 775	13 987	14 530

- Legge til rette for at individuelt tilpasset bosetting av flyktninger skjer innen tre måneder og sikre at flere deltakere kommer i arbeid og utdanning etter fullført Introduksjonsordning.
- Tilskudd til bosetting av flyktninger:
Kompensasjonsordningen til førsteårsbosatte flyktninger dekker et tilskudd på kr 100 000 per førsteårsbosatte flyktning innenfor kommunens bosettingskvote for 2013. Denne kvoten er på 450 flyktninger, som igjen er fordelt mellom bydelene. I tillegg omfatter

tilskuddsordningen familiegjenforente og selvbosatte uten familiegjenforening – også de må være førstårsbosatte for å utløse integreringstilskudd. Det er ikke foretatt noen fordeling av slike bosettinger mellom bydelene.

- Ved overføring av tilskuddet til bydelene, blir overføringen fordelt på to budsjettområder. Av beløpet på kr 100 000 per bosatt blir kr 20 000 overført til FO4 sosialhjelp, og kr 80 000 overført til FO1 til dekking av generelle kostnader ved bosetting.
- Midlene fordeles til bydelene to ganger i året.
- Bydelen forventer å bosette kvoten fra byrådet som er totalt 23 personer i 2014.

3.1.4 Mottak og integrering av flyktninger

2. Ansvarsområde

Integrering innebærer at flyktninger og innvandrere får, og i økende grad benytter, muligheter til sosial, kulturell og politisk deltakelse i samfunnet på linje med resten av befolkningen. Bolig, kvalifisering til arbeid og arbeid er de viktigste elementene i integrering. Integrering er en gjensidig prosess som berører både innvandrere og befolkningen for øvrig. Bydelene skal sørge for bosetting av flyktninger og gi dem tilbud om introduksjonsprogram.

Integreringsarbeidet ved bydelen forvaltes primært av Introduksjonsordningen som følger Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven). Formålet med denne loven er å styrke nyankomne innvandreres mulighet for deltakelse i yrkes- og samfunnslivet, og deres økonomiske selvstendighet.

Formålet med reglene om introduksjonsprogram er å sikre at nyankomne innvandrere med behov for ”grunnleggende kvalifisering”, får et individuelt tilrettelagt program med mål om å klare overgangen til det ordinære utdannings- eller arbeidsliv, og en plikt til å delta på opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Bydelen har et eget team som bosetter enslige mindreårige.

3. Status og utfordringer

- Flyktninger som har fått opphold i Norge skal bosettes i en kommune.
- Bydelen forventer å bosette kvoten tildelt fra byrådet på totalt 23 personer i 2014
- Ved utgangen av oktober 2013 hadde bydelen søkt ut alle på årets kvote til bosetting.
- Situasjonen på boligmarkedet i Oslo skaper utfordringer i forhold til boligfremskaffelse og innebærer at det generelt tar lengere tid for bydelen å bosette flyktninger i bydelen.
- Andelen av flyktninger som går dirkete over i arbeid eller utdanning etter endt introduksjonsprogram per oktober 2013 er på 50 %.
- Resultatmål for introduksjonsordningen i 2013 er 65 % ut i arbeid eller utdanning.

3.1.5 Nærmiljø

Årsverk – Miljørettet helsevern	2012	2013	2014
Miljørettet helsevern*	1	1	1
Planarbeid	1	1	1
SUM	2	2	2

* Tillegg til årsverk i tabell under pkt. B - Helsetjenester

2. Ansvarsområde

Bydelen har ansvar for å være en aktiv høringsinstans i trafikk-, miljø-, plan-, bygge- og byutviklingssaker, ta egne initiativ innenfor dette feltet, og bidra til at bydelen utvikler gode nærmiljøer.

Parker og andre lignende anlegg er en del av det fysiske nærmiljø som bydelene skal ivareta. Videre omfatter området bydelenes generelle ansvar for å følge opp bomiljøer. Saksbehandling av salgs- og skjenkebevillinger er forankret i lov om omsetning av alkoholholdig drikk og lov om folkehelsearbeid. Bydelsutvalget, som er en lovpålagt høringsinstans, skal uttale seg om søknader til skjenkebevillinger. Bydelsdirektøren er delegert myndighet ved behandling av høringsuttalelser når søknaden er innenfor bestemmelsene i Oslo kommunes forskrift om serverings-, salgs- og skjenke-bevillinger. Bydelsutvalgene har som en prøveordning fram til 30.06.2016 fått delegert myndighet til å fastsette åpningstider for bydelen som helhet eller for avgrensede områder i bydelen.

Området omfatter også utleie av kommunal grunn. Arbeidet innebærer behandling av søknader om å leie kommunalt areal, inngåelse- og oppfølging av kontrakter, kontrollfunksjon, og behandling av klager.

Kapitlet omfatter i tillegg kulturarbeid, idrettsarbeid, friluftsliv, samfunnsarbeid, miljøarbeid, støtte til og samarbeid med frivillige lag, organisasjoner og St. Hanshaugens frivilligsentral.

3. Status og utfordringer

Plansaksbehandling

Ny folkehelselov pålegger kommunene å utarbeide oversikt over faktorer og utviklingstrekk i miljø og samfunn som kan ha innvirkning på befolkningens helse, med særlig vekt på trekk i utviklingen som kan skape eller opprettholde sosiale eller helsemessige problemer eller sosiale helseforskjeller, og innlemme dette i sitt planarbeid.

Bydelen har i 2013 etablert praksis i forhold til å sikre at bydelens høringsuttalelser og planstrategier ses i lys av folkehelselovens bestemmelser og for øvrig er i samsvar med bydelens miljø- og klimahandlingsplan.

Serverings- og skjenkebevillinger

Bydelsutvalget skal i rollen som helse- og omsorgstjeneste, og som lovpålagt høringsinstans, avgi uttalelser til søknader om salgs- og skjenkebevillinger.

Per 4.november er det i 2013 behandlet 109 saker om høringsuttalelser til søknader om salgs- og skjenkebevillinger. Derav er 87 av uttalelsene for området definert som sentrum og 20 av uttalelsene er for området definert som utenfor sentrum, det vil si bebodde områder i bydelen.

7 av høringsuttalelsene har vært behandlet av bydelsutvalget, resten av høringsuttalelsene er behandlet administrativt etter bydelsutvalgets delegasjon av fullmakt til bydelsdirektøren. Sammenlignet med tidligere år viser dette at totalantallet, og fordelingen mellom sentrum og utenfor sentrum, holder seg relativt stabilt.

Bystyret har vedtatt at forsøket med delegert myndighet til bydelene til selv å fastsette åpningstider for egen bydel skulle forlenges og være sammenfallende med inneværende bevillingsperiode for skjenkebevilling, det vil si til 30.06.2016. Bydelsutvalget har derfor fattet vedtak om at bydelen vil delta i prøveordningen med selv å fastsette åpningstider for serverings- og skjenkesteder i egen bydel, områder utenfor sentrum.

Utkast til lokal åpningstidsforskrift er vedtatt og ble i november og desember 2013 sendt på høring til beboere i bydelen og andre som kan ha interesse av å uttale seg til saken. Etter endelig behandling av lokal åpningstidsforskrift i bydelsutvalget skal sendes den til Norsk Lovtidend. Forskriften trer i kraft fra kunngjøringstidspunktet.

Utleie av kommunal grunn og forvaltning av parker

Bydelens avtaler om utleie av kommunalt areal til kommersielle formål skal være av forretningsmessig karakter, basert på markedspris. Leietakerne betaler for arealbruken etter prissatser som fastsettes for ett år av gangen. Bydel St. Hanshaugen har innført differensierte priser for leie av uteserveringsareal der serveringssteder med skjenkebevilling må betale en høyere leiepris enn serveringssteder som ikke har skjenkebevilling. Praksisen blir videreført i 2014.

For 2014 vil areal til vareutstillinger, frittstående salgsplasser, arrangement og uteservering uten skjenkebevilling justeres opp i henhold til Oslo kommunes deflator på 3,2 %. Leieprisen for areal til uteserveringer med skjenkebevilling justeres opp med 25 % i forhold til prissatsene i 2013.

I 2013 har bydelen fortsatt arbeidet med å systematisere oppfølgings- og kontrollarbeidet gjennom revidert policy for utleie og nye prosedyrer.

Utleie av parkareal er begrenset og dreier seg i hovedsak om 5 faste avtaler, av disse er 4 til serveringsformål. For utleie av parkareal til juletresalg/kransesalg inngås årlig 8 avtaler. Øvrig utleie av areal i parkene er i hovedsak til arrangementer, filmopptak og rigg, og gir en svært variabel årlig inntekt.

Bydelen har hatt ansvaret for forvaltning av bydelens parker, plasser og nærmiljøanlegg i 10 år. Bydelen har i denne perioden hatt fokus på daglig drift, renhold og sikkerhet. Den økonomiske rammen avsatt til parkdrift er begrenset, noe som medfører at bydelen ikke får iverksatt større påkrevde vedlikeholdsarbeider. Dette er i ferd med å gi en redusert kvalitet og bruksverdi på bydelens parker. Det er i parkene behov for å få gjennomført asfaltering- og grusleggingsarbeid, større beskjæringsarbeid, innkjøp av nye lekeapparater samt nye benker til parkene. Det har med bakgrunn i begrensede midler til parkdrift i tiårsperioden ikke vært rom for videreutvikling av bydelens parker, det være seg nye parkelementer, utsmykning, endring i beplantning ol. Bydelen vil i 2014 arbeide med å se på alternative muligheter for opprustning og utvikling av parkene.

Parkdriften ble fra 2012 lagt ut på anbud og skjøtsel og drift ivaretas nå av en privat drifter.

Bydelens parker og plasser har mange funksjoner, og ikke minst er de viktige arenaer for fysisk aktivitet. Utfordringen blir å sørge for en god kvalitet på de baner og anlegg som forvaltes av bydelen.

Kultur

Bydelen arrangerer årlig UL (ungdomsleker) på Bislett stadion. UL arrangeres i samarbeid mellom bydel, skole, og idrettslag.

Ungdommens kulturmønstring (UKM) er et årlig kulturtiltak for barn i hele Norge. Her vil ungdom få anledning til å vise sin musikk, dans, teater, foto, billedkunst, litteratur, video, kunsthåndverk, stand-up, med mer. Vinnerne går videre til fylkesmønstring, og vinnerne derfra går videre til landsmønstringen.

OXLO vil bli markert ved å invitere til en aktivitetsdag for aldergruppen 0-18 år.

Det blir i 2014 gitt tilskudd til organisasjoner, aktiviteter, markeringer, kulturdager og hendelser som drives av eller baseres på frivillighet, samt støtte til St. Hanshaugen Frivilligsentral. Frivilligsentralen drives av Kirkens Bymisjon og bydelen er representert i styret. Frivilligsentralen retter seg mot hele befolkningen fra barn til eldre. Bydelen samarbeider med frivilligsentralens Skattkammeret for utlån av sportsutstyr.

4. Mål, strategier og tiltak

Plansaksbehandling

- Bydelen vil ha høyt fokus på at konsekvenser for folkehelse vurderes i alt planarbeid og alle høringsuttalelser.
- Det skal være fokus på at miljøkrav, i samsvar med bydelens miljø- og klimahandlingsplan, skal innarbeides i alle høringsuttalelser og planstrategier.

Serverings- og skjenkebevillinger

- Ferdigstille forskrift om egne åpningstider

Utleie av kommunal grunn og forvaltning av parker

- Den generelle kvadratmeterprisen for leie av kommunal grunn justeres opp med 3,2 %, tilsvarende Oslo kommunes deflator.
- Differensiert kvadratmeterpris for arealer som leies ut til uteservering videreføres. Kvadratmeterprisen for leie av areal til uteservering med skjenkebevilling justeres opp 25 % i forhold til prissatsene i 2013.
- Det vil i 2014 være fokus på å etablere flere frittstående salgsplasser.
- Arbeidet med forenkling og effektivisering av rutiner og praksis ved utleie av kommunal grunn fortsetter.
- Uten økning av den økonomiske ramme avsatt til parkdrift vil bydelen ikke kunne iverksette større påkrevde vedlikeholdsarbeider i 2014.
- Bydelen vil i løpet av første halvår 2014 gjennomføre en mer omfattende kartlegging, kostnadsberegning og prioritering av vedlikeholdsbehovet i parkene.
- Ekstra renhold i parkene i 2014 er avhengig av at det fortsatt bevilges midler fra Byrusken til dette.

Kultur

- Styrke oppsøkende miljøarbeid med aktiviteter i bydelens friområder.
- Det foreslås for 2014 at det avsettes midler til tilskudd til organisasjoner, aktiviteter, markeringer, kulturdager og hendelser som drives av eller baseres på frivillighet, samt støtte til St. Hanshaugen Frivilligsentral.
- Bydelen vil arrangere aktivitetssamlinger for bydelens barn, OXLO markering og en vinteraktivitetsdag, i samarbeid med frivillige.

3.2 FUNKSJONSOMRÅDE 2A: BARNEHAGER

1. Budsjettspesifikasjon*Budsjett per artsgruppe, brutto utgift, brutto inntekt og netto utgift*

Art/ tekst		Regnskap 2012	Oppri. Budsjett 2013	Justert budsjett 2013	Budsjett 2014
Driftsutgifter					
000-099	Lønn og sosiale utgifter	116 655	114 347	120 577	133 157
100-299	Kjøp av varer/tj. som inngår i komm.tj.produksjon	14 389	14 384	14 578	12 480
300-399	Kjøp av tjenester som erstatter komm. egenproduksjon	172 585	175 136	169 101	195 193
400-499	Overføringsutgifter	2 311	0	0	
500-599	Finansutgifter og finanstransaksjoner	1 058	0	0	
Sum driftsutgifter		306 998	303 867	304 256	340 830
600-699	Salgsinntekter	-17 095	-17 209	-17 209	-18 637
700-799	Refusjoner	-10 020	-6 421	-9 108	-23 269
800-899	Overføringsinntekter	-375	0	0	
900-999	Finansinntekter og finanstransaksjoner				
Sum driftsinntekter		-27 490	-23 630	-26 317	-41 906
Netto driftsutgifter F02 A		279 508	280 237	277 939	298 924

Budsjett pr KOSTRA-funksjon og avdeling

KOSTRA-funksjon	Navn	BD	ADA	ONA	VHA	Budsjett 2014
201	Førskole			267 948		267 948
211	Styrket tilbud til førskolebarn			8 918		8 918
221	Førskolelokaler og skyss			22 058		22 058
Sum funksjonsområde 2A: Barnehager		-	-	298 924	-	298 924

Årsverk - Drift kommunale barnehager	2012	2013	2014
Suhmsgate barnehage	17	17	17
Nedre Ullevål barnehage	17,5	13	8
Fryd barnehage	18,9	16	19
Akersbakken barnehage	15	13	13
Hammersborg barnehage	15	15	15
Heftyes barnehage	26,8	24,3	26
Kirsebærjordet barnehage	14	14	14
Marienlyst barnehage	7	7	7
St.Hanshaugen barnehage	5,8	6	6
Fageborggaten barnehage	19	18	19

Melkeveien barnehage	17,5	18	18
Tusentrippen barnehage	19	19	19
Geitmyra barnehage		10	10
Løkkeberg barnehage		0	19
Åpen barnehage	0,3	0,3	0
Sum:	192,8	190,6	210

**Endret gruppesammensetting kan føre til endring av ansatte i enkelte barnehager

	2012	2013	2014
Årsverk - Pedagogisk fagsenter			
Pedagogisk fagsenter	15,4	17	17
SUM	15,4	17	17

2. Ansvarsområde

Bydelen har ansvar for forvaltning av kommunale og private barnehager, drift av kommunale barnehager, samt sikre at barn med særskilte behov under skolepliktig alder får de tiltak de har rett på. Ansvar og tiltak er hjemlet i Lov om barnehager med forskrifter og Opplæringslovens § 5.7.

Søknadskontoret for barnehager/barnehageforvaltningen

Søknadskontoret for barnehager håndterer alle oppgaver knyttet til barnehagefeltets lovverk, og administrerer alle sider ved bydelens rolle som barnehagemyndighet etter Lov om barnehager. Dette innebærer blant annet tilsyns- og godkjenningsansvar for alle barnehager, private og kommunale. Søknadskontoret har tre ansatte i full stilling og inngår i avdelingsdirektørens stab.

Søknadskontoret behandler alle søknader om barnehageplass, herunder søknad om fortrinnsrett til plass som følge av sykdom i familien eller som følge av vedtak i barnevernet. Søknadskontoret er klagesaksbehandler etter henvendelser fra publikum, og har ansvar for god informasjon om feltet til befolkningen.

Søknadskontoret formidler sentral informasjon til de ikke-kommunale barnehagene.

En viktig del av kontorets arbeid er behandling av søknader om dispensasjon fra utdanningskravet til barnehagelærere.

Kommunen har plikt til å opprette og føre register til bruk for trygdekontorene i forbindelse med kontroll og utbetaling av kontantstøtte.

Bydelen har ansvar for å finne egnede tomter og bygg som kan benyttes til nye barnehager. Ansvar for å sikre et tilstrekkelig antall barnehageplasser for kommunens befolkning ligger hos Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning. Etablering av nye kommunale barnehageplasser skjer i hovedsak i regi av Omsorgsbygg Oslo KF som er eier av og byggherre for de fleste kommunale barnehagene.

Drift av kommunale barnehager

Bydelen har ansvar for drift av 14 kommunale barnehager.

Private barnehager

Bydelen beregner tilskuddet til hver enkelt godkjente ikke-kommunale barnehage. Tilskuddsmodellen er basert på at kommunen fastsetter satser for tilskudd til ikke-kommunale barnehager til drift og kapital per heltidsplass. For drift skal det skilles mellom små og store barn, mens for kapital skal det være en sats per barn uavhengig av alder. Videre skal det være separate satser for henholdsvis ordinære barnehager og familiebarnehager. Tilskuddssatsene beregnes med utgangspunkt i kommunens gjennomsnittlige budsjetterte kostnader per heltidsplass i kommunale barnehager.

Barn med særskilte behov

Bydelen har ansvar for å gi tjenester til barn med særskilte behov i førskolealder etter retningslinjer hjemlet i Lov om barnehager og opplæringslovens § 5.7. Tjenester til barn med særskilte behov etter barnehageloven gis ved veiledning til barnehager og avdelinger/baser. Midler til eventuell styrking av bemanning ligger i den enkelte kommunale barnehage, og dermed også i de private gjennom likebehandlingstilskuddet.

Tiltaksseksjonen har vedtaksmyndighet etter opplæringsloven og i samarbeid med barnehagene iverksettes vedtak etter samme lov.

Bydelen skal gi et etter-skoletid-tilbud til elever med særskilte behov som går på ungdomstrinn eller videregående skole. Dette tilbudet gis ved våre fritidsklubber.

4. Status og utfordringer – Oppdatert 15.10.2013 Charles

Nøkkeltall for: Funksjonsområde 2A – Barnehager	Resultat	Resultat	Resultat	Bydelen	Bydelen	Bydelen	Kildegrunnlag
	Oslo 2010	Oslo 2011	Oslo 2012	2010	2011	2012	
Barn 1-2 år med barnehageplass i	13 277	13 527	13 414	907	912	907	Kostra nivå 3
Barn 3-5 år med barnehageplass i	21 107	21 697	22 305	982	1 002	1 036	Kostra nivå 3
Andel barn 1-2 år med barnehageplass*	73,6 %	74,3 %	74,8 %	104,0 %	105,8 %	109,3 %	Kostra nivå 2
Andel barn 3-5 år med barnehageplass*	93,5 %	93,4 %	93,9 %	123,7 %	123,2 %	119,6 %	Kostra nivå 2
Andel barn 1-5 år med barnehageplass*	84,7 %	85,1 %	85,7 %	113,4 %	114,3 %	114,6 %	Kostra nivå 2
Andel ansatte i kommunale barnehager med dispensasjon fra kravet om førskolelærerutdanning	27,3 %	24,7 %	21,0 %	37,5 %	34,6 %	30,1 %	Kostra nivå 3
Andel styrere og pedagogiske ledere i kommunale barnehager med dispensasjon fra kravet om førskolelærerutdanning som har annen pedagogisk utdanning	51,9 %	54,4 %	57,3 %	84,8 %	85,7 %	84,0 %	Kostra nivå 3
Andel barn fra språklige og kulturelle minoriteter som går i barnehage, i forhold til invandrerbarn 1-5 år	68,8 %	69,4 %	71,8 %	91,5 %	79,0 %	81,5 %	Kostra nivå 2
Antall timer direkte hjelp til førskolebarn etter opplæringsloven § 5-7 pr uke	11 121	10 296	10 206	526	444	497	Bydelsstatistikken
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner pr. barn i kommunal barnehage**	149 965	145 994	153 984	147 537	159 453	162 712	Kostra nivå 2

*Inkluderer også barn fra andre bydeler og kommuner med plass i bydelens barnehager

Søknadskontoret for barnehager/ barnehageforvaltningen

Bydel St. Hanshaugen har 40 barnehager, hvorav 14 er kommunale. Høsten 2013 ble det i enighet med Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning etablert en ny barnehage i bydelen, idet kommunen overtok Lovisenberg sykehus tidligere barnehagelokaler da de flyttet til andre lokaler.

Fire private/foreldredrevne familiebarnehager har avsluttet driften i løpet av 2013. Alle barn i disse barnehagene har fått andre tilbud om barnehageplasser.

Barnehageforvaltningen deltar sammen med Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning kontinuerlig i arbeidet med å etablere barnehageplasser i tråd med befolkningstilveksten. Oslo er et opptaksområde og tross store utfordringer har alle som har rett til barnehageplass i henhold til Stortingets vedtak fått tilbud de foregående år. Bydel, Omsorgsbygg Oslo KF og byrådsavdelingen har halvårslige samarbeidsmøter om utbygging. I 2013 presenterte byrådsavdelingen en konseptvalgutredning med formål å definere egnede hus eller tomter i bydelen for nye barnehager.

Senhøsten 2013 startet kommunen etablering av ny barnehage med 10 avdelinger i Hausmannskvartalet. Kommunen vil i tråd med bystyrevedtak innføre tjenestekjøp, som i denne sammenhengen betyr at barnehagen forblir kommunal, men uten kommunalt ansatte. Kommunen kjøper en bemanningsløsning til barnehagen, og private aktører vil kunne konkurrere om å tilby ulike løsninger for dette. Utlysningen av denne konkurransen vil sammen med to barnehager i andre bydeler skje senhøstes 2013.

I Bydel St. Hanshaugen er flertallet av barnehagene eiet og drevet av private/ikke kommunale aktører, og barnehageforvaltningen har ansvaret for oppfølging og kontakt med styrerne og eierstyrene i barnehagefaglige spørsmål. Disse barnehagene blir oppfordret til å følge Oslobarnehagens byomfattende programmer og opplæringstilbud.

I 2014 vil søknadskontoret fortsatt holde fokus på tilsyn og kontroll med barnehagene, for å sikre god faglig standard og kvalitet. I tilsynsarbeidet vil barnehagenes faglige innhold stå sentralt. Det vil legges økt vekt på kvalitetsvurderinger og risikoanalyser. Fagprogrammet Barnehagetilsyn.no er tatt i bruk for å sikre årlig systemtilsyn og gir en ytterligere kontinuitet i tilsynsarbeidet i alle barnehager.

En viktig del av barnehageforvaltningens arbeid er vurderingen av søknader om dispensasjon fra utdanningskravet til barnehagelærere. Bydel St. Hanshaugen har per 01.11.2013 innvilget 45 dispensasjoner. Av disse har 28 alternativ pedagogisk utdanning som allmennlærer, sosionom eller barnevernspedagog. Dette er en reduksjon fra 2012 hvor det var innvilget 55 dispensasjoner på samme tid. Det er et mål at rekruttering og bevisst omdømmebygging vil resultere i et lavere antall dispensasjoner i 2014. Søknadskontoret har et koordinerende ansvar for rekrutteringstiltak, og deltar i Fylkesmannens rekrutteringsnettverk for Oslos sentrumsbydeler.

Kommunale barnehagers inntekter sikres gjennom søknadskontorets debiteringsrutiner og tett oppfølging av utestående fordringer. Varsel og vedtak om oppsigelser samt individuelle nedbetalingsavtaler er en del av dette. I 2013 ble det to ganger årlig gjennomført kontroll av alle foreldres inntektsgrunnlag for å sikre korrekt foreldrebetaling. Det gis personlig veiledning ved henvendelser fra publikum. For alle områder innen feltet ivaretar barnehageforvaltningen publikumsinformasjon gjennom telefontid, oppdatert webinformasjon, innspill i lokalpressen og gjennom personlig oppmøte fra publikum. Barnehageportalen er bydelens mest besøkte nettsider.

Søknadskontoret fører løpende oversikt over alle tildelinger og oppsigelser av plasser i både private og kommunale barnehager. Hypernett ble innført høsten 2013 og vil forenkle

søknadsprosessen for publikum og tildeling av ledige plasser i kommunale og private barnehager.

Kommunen har plikt til å opprette og føre register til bruk for NAV i forbindelse med kontroll og utbetaling av kontantstøtte. Dette danner grunnlag for månedlige kontantstøtterapporteringer til NAV, som styrer utbetalinger til den enkelte mottager jf. forskrift om kontantstøtte.

Drift av kommunal barnehager

Hovedutfordringene for de kommunale barnehagene framover er å sikre vedlikehold av både bygningsmasse og uteareal.

Bydelen benytter seg av Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning (ABLU), et deltidsstudium for assistenter/ barne- og ungdomsarbeidere som arbeider i barnehagen, et samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene og bydelen.

Barnehagene er også med i prosjektet Oslobarnehagen, der formålet er å videreutvikle det overordnede kvalitetsstyringssystemet og øke kunnskapen om kvaliteten. I samarbeid med Høgskolen i Oslo og Akershus og Statlig spesialpedagogisk tjeneste skal barnehagene arbeide med språkutvikling og benytte språkverktøyet TRAS (Tidlig Registrering Av Språkutvikling)

I samarbeid med de private barnehagene driver bydelen et fagutvalg som har som oppgave å styrke kompetansen i barnehagene.

Samarbeidet med barnevernet vil videreføres gjennom kompetanseheving og faste samarbeidsmøter.

Bydelen vil styrke samarbeidet mellom Søknadskontoret for barnehager for å sikre gode opptaksrutiner.

Private barnehager

Rammefinansiering av barnehager i Norge ble innført fra 2011. Kommunalt tilskudd danner grunnlag for tildeling av kommunalt driftstilskudd til alle barnehager. Barnehagens årsmelding og årsregnskap, samt KOSTRA- rapportering per 15. desember årlig vil sammen med registrert variasjon i antall barn gjennom året danne grunnlaget for utmåling av den enkelte barnehages tilskudd. Bydelen skal som barnehagemyndighet kontrollere at opplysninger gitt av eier om antall barn, deres alder, med mer er i overensstemmelse med de faktiske forhold og den godkjenningen som foreligger for hver enkelt barnehage. Tidligere hadde fylkesmannen et overordnet ansvar i dette kontrollarbeidet.

Beregningen av tilskuddssatsene tar utgangspunkt i alle kostnader til ordinær drift i kommunens egne barnehager. Tilskuddet økte i 2013 til minimum 96 % av de gjennomsnittlige kommunale barnehageutgiftene. Jfr. forslag til statsbudsjett som ble lagt frem 8.november 2013 vil det øke fra 1.august 2014 til minimum 98 % av utgiftene.

Barn med særskilte behov

Pedagogisk fagsenter vil i 2014 arbeide videre for å få en best mulig lokal tilpasning av vedtak etter Opplæringsloven.

5. Mål, strategier og tiltak

Funksjonsområde 2A	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Foreldreundersøkelse: Foreldres generelle tilfredshet*	5,2	5,2	5,2	5,2
Obligatoriske lokale måltall i bydelsbudsjettene				
Foreldreundersøkelse: Foreldres generelle tilfredshet*			5,3	5,3

* Skala fra 1-6, hvor 6 er høyeste verdi

Søknadskontoret for barnehager

- Sikre at alle barnehager, kommunale og private drives i tråd med lover og forskrifter.
- Sikre at alle barnehager skal ha oppdaterte godkjenninger i tråd med moderne kvalitetskrav.
- Sikre oppfølging av inntektsgrunnlaget for beregning av foreldrebetaling to ganger årlig.

Drift av kommunal barnehager

- Det skal i 2014 settes fokus på økonomistyring, fagutvikling, samt å se på effektiviseringstiltak innenfor områdene gjennom helhetstenkning og felles løsninger.
- Bydelens fagutvalg, et samarbeid med de private barnehagene, videreføres og videreutvikles for å styrke kompetansen i barnehagene.
- Samarbeidet med barnevernet videreføres gjennom kompetanseheving og faste samarbeidsmøter.
- I samarbeid med jordmortjenesten videreføres samarbeidet med ”Gravid og i arbeid”.
- I samarbeid med fagutvalget utarbeider bydelen en rekrutteringsplan.
- Gjennom samarbeid mellom Søknadskontoret for barnehager og de kommunale barnehagene skal vi sikre effektiv kapasitetsutnyttelse i hver enkelt barnehage.

Private barnehager

- Sikre likebehandling mellom kommunale og private barnehager og tilskudd i tråd med retningslinjene.

Barn med særskilte behov

- Bydelen vil i 2014 ha jevnlig gjennomgang av alle vedtak etter opplæringsloven i samarbeid med PPT for å sikre at vedtakene er lokalt forankret.
- Bydelen vil i 2014 videreføre arbeidet med å se på utføring av vedtak, hvordan effektivere vedtakene med lokal tilpassing.

3.3 FUNKSJONSOMRÅDE 2B: OPPVEKST

1. Budsjettspesifikasjon

Budsjett per artsgruppe, brutto utgift, brutto inntekt og netto utgift

Art/ tekst		Regnskap 2012	Oppri. Budsjett 2013	Justert budsjett 2013	Budsjett 2014
Driftsutgifter					
000-099	Lønn og sosiale utgifter	39 528	41 597	44 530	45 484
100-299	Kjøp av varer/tj. som inngår i komm.tj.produksjon	29 178	24 826	32 756	28 549
300-399	Kjøp av tjenester som erstatter komm. egenproduksjon	10 651	11 060	6 010	4 763
400-499	Overføringsutgifter	5 510	4 823	4 399	4 441
500-599	Finansutgifter og finanstransaksjoner				
Sum driftsutgifter		84 867	82 306	87 695	83 237
600-699	Salgsinntekter	-752	-675	-675	-872
700-799	Refusjoner	-10 717	-1 724	-7 758	-5 167
800-899	Overføringsinntekter	-104	-4 800	0	
900-999	Finansinntekter og finanstransaksjoner				
Sum driftsinntekter		-11 573	-7 199	-8 433	-6 039
Netto driftsutgifter F02 B		73 294	75 107	79 262	77 198

Budsjett per KOSTRA-funksjon og per avdeling

KOST RA-	Navn	BD	ADA	ONA	VHA	Budsjett 2014
231	Aktivitetstilbud barn og unge			10 550		10 550
232	Forebygging, helsestasjons- og skolehel			17 346		17 346
244	Barneverntjeneste			15 976		15 976
251	Barneverntiltak i familien			3 262		3 262
252	Barneverntiltak utenfor familien			30 064		30 064
Sum Funksjonsområde 2B: Oppvekst		-	-	77 198	-	77 198

3.3.1 Barnevern

Årsverk per resultatenheter - Barnevern			
	2012	2013	2014
Barnevern	14	15	16
Barn og ungdom sentrum	2,5	2	2,5
Enslye mindreårige asylsøkere	0	0	1
SUM	16,5	17	19,5

Budsjettpremiser for FO2B - Barnevern	2014
Antall barn med tiltak i familien i løpet av budsjettåret	170
Antall barn med tiltak utenfor familien i løpet av budsjettåret	80
Brutto driftsutgifter per barn i opprinnelig familie (funksjon 251)	18 122
Brutto driftsutgifter per barn utenfor opprinnelig familie (funksjon 252)	402 014

Antall oppholdsdøgn i institusjon	3 000
Gjennomsnittlig pris per oppholdsdøgn	7 000

2. Ansvarsområde

Barnevernets hovedoppgave er å gi barn, unge og deres familier hjelp og støtte i vanskelige situasjoner, og ha en sentral rolle i det lokale samarbeidet om barn og unges oppvekstvilkår. Barneverntjenesten skal kjennetegnes ved faglig godt arbeid, rettsikkerhet for brukerne og god ressursutnyttelse.

3. Status og utfordringer

Barneverntjenesten skal behandle søknader fra familier, vurdere og eventuelt undersøke bekymringsmeldinger vedrørende barn og unges livssituasjon, samt foreslå, iverksette og følge opp nødvendige hjelpetiltak i og utenfor hjemmet.

I 2013 har bydelen fått midler gjennom den nasjonale satsingen på barnevernet til 2,5 stillinger for å styrke henholdsvis det ordinære og det sentrumsrelaterte barnevernet.

Tjenesten har faglig og administrativ oppfølging av oppdragstakere som består av støttekontakter, aktivitetsledere, omsorgsbaser, fosterhjem og besøkshjem. Barneverntjenesten driver ulike foreldrestyrkende tiltak.

Barneverntjenesten deltar i generelt forebyggende arbeid med råd, veiledning og informasjon til våre samarbeidspartnere gjennom deltagelse i møter på tjenestesteder, individuell drøfting av saker, samt deltagelse i ulike tverrfaglige fora i bydelen.

Barnevernet samarbeider tett med Ambulant team som kan støtte barn og familier over en periode mens sak undersøkes av barnevernet og som tiltak for å sikre at barnet kan bo hjemme.

Bydelen samarbeider med fagkonsulent stasjonert ved Sentrum Politistasjon. Hensikten er å jobbe forebyggende mot ulike miljøer i samarbeid med politiet, delta aktivt i saker hos politiet der barn er involvert, samt få videreformidlet bekymringsmeldinger til barneverntjenesten.

Tjenesten samarbeider både med fagkonsulent ved Sentrum Politistasjon og SaLTo-koordinator vedrørende tidlig intervensjon overfor unge med rus- og psykiatriproblematikk, samt unge som begår kriminelle handlinger.

LOS prosjektet fortsetter i regi av bydelen, hvor bydelens barn som faller ut av skolen skal kunne hjelpes tilbake, fortsetter i 2014. Barnevernet er representert i dette samarbeidet sammen med SaLTo koordinator og NAV.

Barneverntjenesten står overfor følgende hovedutfordringer

- Rekruttere nye omsorgsgivere i barnets nærmiljø, for eksempel fosterhjem og støttefamilier for å redusere de negative virkningene av relasjonsbrudd
- Utvikle egne tiltak fremfor kjøp av eksterne tjenester. Her er den største utfordringen oppbygging av forebyggende tiltak som erstatning for institusjonsplassering.
- Kvalitetssikre rekruttering og oppfølging av fosterhjem.
- Videreutvikle fagkompetansen i tjenesten for å møte behovet for utvikling av egne tiltak fremfor å kjøpe eksterne tjenester
- Gi hjelp på et tidligst mulig stadium, slik at plasseringer unngås.

Det er uforutsigbart hvor mange barn som oppholder seg i Oslo sentrum og som vil trenge hjelp av barnevernet. Det er likeledes usikkert hvilke utgifter dette vil medføre.

Etter vedtak fattet av bydelsutvalget vil bydelen søke byrådsavdelingen om ekstramidler til å dekke disse kostnadene. Det har vært en økning av saker hvor barn mistenkes utsatt for menneskehandel, dette vil mest med sannsynlig øke i 2014. I 2012 kommet en ny paragraf i lovteksten knyttet til menneskehandel som gjør at kostnadene knyttet til plassering vil økes og personalressursene som brukes per sak har gitt tydelige utslag i 2013.

Tabell 5.3 Resultater for funksjonsområde 2B Oppvekst							
Nøkkeltall for FO2B Oppvekst	Oslo 2010	Oslo 2011	Oslo 2012	St. Hansha ugen 2010	St. Hansha ugen 2011	St. Hansha ugen 2012	Kilde-grunnlag
Barnevern							
Netto driftsutgifter pr innbygger 0-17 år - barneverntjenesten	10 365	10 416	10 679	10 933	11 690	12 144	Kostra-bydel nivå 2
Andel barn med barneverntiltak i forhold til innbyggere 0-17 år	4,7	4,6	4,4	5,2	4,9	4,7	Kostra-bydel nivå 2
Antall barn i tiltak i familien i løpet av året	3 999	3 952	3 793	145	126	112	Kostra-bydel nivå 3
Antall barn i tiltak utenfor familien i løpet av året	1 613	1 661	1 667	62	74	82	Kostra-bydel nivå 3
Antall barn i tiltak i familien pr 31.12	2 768	2 682	2 622	105	70	73	Årsstatistikk Tabell 2-4-1-A1
Antall barn i tiltak utenfor familien pr 31.12	1 279	1 276	1 297	52	53	55	Årsstatistikk Tabell 2-4-1-A1
Netto driftsutgifter (f. 244, 251 og 252) pr barn i barnevernet	151 076	151 650	158 514	137 233	141 260	154 702	Kostra-bydel nivå 2
Brutto driftsutgifter pr barn (f. 244)	36 144	40 554	45 651	41 367	40 370	52 474	Kostra-bydel nivå 2
Brutto driftsutgifter pr barn i opprinnelig familie (f. 251)	44 227	34 759	30 547	42 083	34 587	35 080	Kostra-bydel nivå 2
Brutto driftsutgifter pr barn utenfor opprinnelig familie (f. 252)	504 868	521 340	549 835	403 597	400 257	409 659	Kostra-bydel nivå 2
Andel barn med tiltak i familien av alle barn i tiltak i løpet av året	71	70	69	70	63	58	Kostra-bydel nivå 3 - beregn.
Antall oppholdsdøgn i barnevernsinstitusjoner*	101 991	103 991	115 699	7 621	6 562	4 660	Årsstatistikk Tabell 2-4-2-B1
Gjennomsnittlig oppholdsdøgn pr barn i barnevernsinstitusjon	179	182	194	238	212	129	Årsstatistikk Tabell 2-4-2-B1
Andel barn med hjelpetiltak som har gyldig tiltaksplan per 31.12.	90 %	95 %	96 %	81 %	74 %	94 %	Årsstatistikk Tabell 2-4-1-B
Antall gjennomførte tilsynsbesøk pr fosterbarn under 18 år hvor Oslo har plasseringsansvaret	3,1	3,0	3,0	1,4	1,6	1,8	Årsstatistikk bydelene
Antall ubehandlede undersøkelser per 31.12	1 044	1 039	1 038	69	52	45	Årsstatistikk Tabell 2-3-A
Helsestasjon- og skolehelse-tjeneste							
Netto driftsutgifter til forebygging, helsestasjons- og skolehelse pr innbygger 0-20 år (f. 232)	1 915	2 115	2 076	2 523	2 436	2 748	Kostra-bydel nivå 2
Årsverk i alt pr 10 000 innbyggere 0-20 år (f. 232)**	29,2	29,0	27,6	33,1	38,4	32,6	Kostra-bydel nivå 3
Tilbud til barn og unge							
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge pr innbygger 6-20 år	1 998	2 136	2 190	3 540	2 906	3 248	Kostra-bydel nivå 2

*Begrenset til de typer institusjoner som er omfattet av forskrift om godkjenning.

** Teller/nevner på Kostra bydel - nivå 3 Kommunehelsetjeneste og Behovsprofil. Antall årsverk per år/innbyggere 0-20 år per 1.1. året etter

4. Mål, strategier og tiltak

Måltall for: FO2- Barnevern	Måltall	Resultat	Måltall	Måltall
	2012	2012	2013	2014
Andel avsluttede undersøkelser innen 3 mnd	100 %	70 %	100 %	100 %
Antall gjennomførte tilsynsbesøk per fosterbarn under 18 år hvor Oslo har tilsynsansvaret	4	1,56	4	4
Antall gjennomførte oppfølgingsbesøk per fosterbarn	4	2,31	4	4
Andel barn hjelpetiltak med gyldig tiltaksplan per 31.12.	100 %	70 %	100 %	100 %

Barnevernet skal samarbeide nært med bydelens øvrige tjenesteapparat, helsestasjon, barnehager, bydelens skoler, politistasjonene og LOS. Barneverntjenesten og NAV vil samarbeide systematisk rundt felles brukere og unge som skal ut av barnevernets tilbud.

Barneverntjenesten skal gjennomgå interne rutiner og få et strammere grep på oppfølging av undersøkelser og tiltaksplaner. Ambulant team skal vurderes som tiltak i saker for å forebygge tyngre tiltak og plasseringer.

3.3.2 Forebyggende barne- og ungdomsarbeid

Årsverk - Oppvekstseksjonen	2012	2013	2014
Oppvekst stab	0,5	1	2
Fritidsklubber	4,5	5,5	6
SaLTo (St.Hanshaugen og sentrum)	2	2	1,5
Habilitering	2	2	1
Ambulant team	2,4	3	1
Sum:	11,4	13,5	11,5

2. Ansvarsområde

Kommunen skal legge til rette for at barn og unge i Oslo får en best mulig oppvekst. Området omfatter det forebyggende fritidsarbeid med oppsøkende miljøarbeid, fritidsklubber, etterskoletilbud og andre fritidsaktiviteter til barn og unge. Det omfatter også SaLTo-koordinator. Tjenestene er ikke hjemlet i lov eller forskrift.

3. Status og utfordringer

Hovedutfordring for området i 2014 vil være å videreutvikle de ulike muligheter som finnes innenfor bydelens eksisterende barne- og ungdomsarbeid. Blant annet samarbeidet med St. Hanshaugen frivilligsentral og Skatteammeret.

Det er ca. 720 unge i alderen fra 13 til og med 17 år med bostedsadresse i bydelen, og disse får tilbud blant annet gjennom bydelens to fritidsklubber. Begge fritidsklubbene gir tilbud om

etterskoletid for barn 5-7 klassetrinn, samt til barn med særskilte behov som går i ungdoms- eller videregående skole.

Begge fritidsklubbene gir tilbud om juniorklubb og ungdomsklubb på kveldstid. Det gis tilbud om etterskoletid for elever 5-7 klassetrinn på begge fritidsklubbene. Dette er et tilbud til de elever som ikke har rett til annet kommunalt tilbud/aktivitetsskolen etter undervisningstiden.

Hammersborg fritidsklubb har i tillegg en kveld med åpent hus for barn fra 4. klassetrinn til 18 år.

Marienlyst aktivitetspark og fritidsklubb har åpent hus for ungdomstrinnet fra skoleslutt og til klokken 16.30 alle dager i uken.

Klubbene ligger i bydelens geografiske ytterkant, og betjener i stor grad ungdom fra andre bydeler.

Bydelen har en oppsøkende sosial tjeneste som i samarbeid med ansatte i fritidsklubbene, andre tjenestesteder i bydelen og frivillige arbeider med det forebyggende fritidsarbeidet for barn i bydelen.

Bydelen skal delta i tverrfaglig samarbeid og arrangementer med foreldre, det offentlige og frivillige organisasjoner om tiltak for utsatte barn. Bydelen driver i samarbeid med frivillige og skolene UL, UKM og OXLO

SaLTo er en samarbeidsmodell mellom Oslo kommune og Oslo politidistrikt om kriminalitetsforebyggende tiltak blant barn og unge mellom 12 og 23 år. SaLTo samarbeider nært med Kultur- og fritidsseksjonen og barnevern for å lage best mulig tiltak.

4. Mål, strategier og tiltak

- I samarbeid med frivillige og offentlige tjenester utvikles strategier og tiltak som sikrer gode tjenester til barn.
- Tilbudene ved fritidsklubbene opprettholdes.
- Målet er å se alle tjenester og barn og deres familier under ett, for best mulig tilbud innenfor de ressursene bydelen rår over totalt. SaLTo-koordinator vil ha en sentral rolle i dette arbeidet.
- NAV, barnevern og SaLTo samarbeider om felles mål om å få ungdom til å gjennomføre skolegang.
- Bydelen har utarbeidet en håndbok i tverrfaglig samarbeid som inneholder alle tjenester til barn og unge.

3.3.3 Helse- og sosialtjenester til barn og unge

Årsverk per resultatenheter - Helsestasjon			
	2012	2013	2014
Seksjonsleder*	0	0	0
Helsesøster 0-5 år	6,2	6,2	6,7
Helsesøster skolehelsetjenesten**	5	5	6
Helsesøster smittevern	0,3	0,3	0,3
Jordmor	1,4	1,4	1,4
Merkantil	2,3	2,5	2,5
Lege	0,2	0,2	0,2
Sum	15,4	15,6	17,1

2. Ansvarsområde

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten skal tilby et helhetlig og samordnet tilbud til barn og unge 0 – 20 år og gravide. Tilbudet skal også fange opp familier og barn med spesielle behov eller som er i risikozonen for en uheldig utvikling.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten omfatter helsestasjonstjeneste til barn 0-6 år, skolehelsetjeneste i grunnskole og videregående skole, helsestasjon for ungdom og svangerskapsomsorg, samt smittevern. Tjenestene er hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven, Lov om vern mot smittsomme sykdommer, Forskrift om helsestasjonsvirksomhet og skolehelsetjeneste.

Helsestasjons- og skolehelsetjenestens formål er en helsefremmende og primærforebyggende innsats for å fremme barns fysiske, psykiske og sosiale helse, samt å forebygge sykdom og skader hos barn.

Tilbudet på helsestasjon 0-6 år består av helseundersøkelser, råd og veiledning knyttet til barnets utvikling og foreldrenes rolle overfor barnet, samt vaksinerings. Helsesøster har en viktig rolle med å avdekke behov for tidlig intervensjon og forebygging av fysiske og psykiske helseproblemer.

Skolehelsetjenesten har en sentral rolle i bydelens folkehelsearbeid. Skolehelsetjenestens formål er å påvirke faktorer som virker fremmende på den enkeltes helse, samt å forebygge skader og sykdom hos barn og ungdom 6-20 år.

Skolehelsetjenesten skal kjenne til utviklingstrekk i samfunnet, og kunne sette i gang helsefremmende tiltak i tråd med målgruppens behov.

Svangerskapsomsorgen er en lovpålagt tjeneste. Tjenesten utføres i henhold til Nasjonale retningslinjer for svangerskapsomsorgen, og jordmødrene har refusjonsrett for konsultasjoner.

3. Status og utfordringer

Helsestasjon 0 – 6 år

Fødselstallet i Bydel St. Hanshaugen har i flere år vært jevnt voksende. Fra 2010 har tallet sunket noe for så å vise en svak økning de siste to årene (helsestasjonens oversikt).

Oslostatistikkens befolkningsframskriving forventer en jevn økning i barnebefolkningen 0 -6 år fram mot 2024, totalt ca. 51 % etter mellomalternativberegningen

Det er stor inn- og utflytting i bydelen, dette medfører merarbeid i forbindelse med innkalling, flytting av journaler mellom bydeler/kommuner og lignende. I 2012 flyttet 354 barn i alderen 0-5 år til bydelen, og 753 barn flyttet ut, det betyr en netto utflytting på 399 barn. Dette er implementert i prosedyrer og avviksmeldingssystemet.

17 % av barna i alderen 0-5 år er innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre fra ikke-vestlige land. Disse barna representerer ulike innvandrergrupper og de mottar det samme tilbudet som alle andre. Det er en utfordring å imøtekomme deres særskilte behov.

Bydelen ser at Samhandlingsreformen har medført utfordringer knyttet til tidligere utskrivning fra sykehus ved at helsestasjonen har fått et økt ansvar for ammeveiledning og foreldrestøtte den første tiden. Den medfører også tidligere utskrivning av premature barn og en forventet tettere oppfølging av barn og familie fra helsestasjon enn tidligere. Det er utpekt 2 erfarne helsesøstre til denne oppgaven.

Det har ikke vært økning i helsesøsterstillinger for aldersgruppen 0 -6 år i tidsrommet tilsvarende økningen i barnetallet og økte krav i nyere Nasjonale retningslinjer/veiledere, men arbeidsfordelingen mellom helsepersonell og merkantil tjeneste er gjennomgått og det er nå en mer funksjonell arbeidsfordeling. Helsestasjonstjenesten 0-6 år har i 2013 endret og styrket programmet med 3 nye kontroller ved denne effektiviseringen.

Hjemmebesøk skal tilbys alle nyfødte barn. I skolens ferier har skolehelsetjenesten bistått slik at tilbudet har blitt opprettholdt. Helsestasjonen har i 2013 hatt fokus på å frambringe kunnskap om hvorfor antall registrerte hjemmebesøk avviker fra antall tilbudte besøk.

Bydelen har i 2013 inngått avtale med Ullevål Universitetssykehus om samarbeid om oppfølging av premature barn. 2 helsesøstre har dette som en spesialoppgave, og samarbeider med bydelens barnefysioterapeuter om oppfølgingen. Antall premature barn født i bydelen innen utgangen av 2. tertial 2013 var 19 barn.

I 2013 har det vært tilknyttet leger i helsestasjonen, 1 barnelege fast ansatt i 20 % stilling og kjøp av kommunale legetjenester 2 dager per uke, samt at turnuslegen tjenestegjør 1 dag per uke på helsestasjonen. Denne legedekningen vurderes som tilstrekkelig og foreslås videreført i 2014.

20 % helsesøsterressurs brukes til Marte-Meo veiledning (samspillsveiledning) der foreldrene trenger ekstra støtte i å forstå barnas behov.

Bydelen har en høy vaksinasjonsdekning. Og ca. 95 % av barna er fullvaksinert ved 2 år. Det har i 2013 blitt lagt ned et omfattende arbeid med oppdatering av internkontroll og utarbeidelse av nye prosedyrer. Dette innebærer blant annet et godt system for innkallings- og oppfølgingsrutiner som skal sikre at alle barn får et tilbud om kontroll og helseveiledning.

Arbeidet med å implementere prosedyrene inn i rutinene fortsetter i 2014. Nasjonalfaglig retningslinje « Forebygging, utredning og behandling av overvekt og fedme hos barn og unge» er under implementering i helsestasjonens program.

Det er under utarbeidelse nye prosedyrer, i samarbeid med barnehagene, for oppfølging av barn med språkvansker.

Helsestasjonstjenesten 0 -6 år har i 2013 hatt tilsyn av tjenesten fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Det ble påpekt ett avvik, «Bydel St. Hanshaugen sikrer ikke alle barn i aldersgruppen 0 – 6 år forsvarlige helsekontroller», og en merknad « Bydel St. Hanshaugen bør i større grad sette helsestasjonens arbeid med å følge opp barn med overvekt og fedme i system.»

Skolehelsetjenesten

Det er per november 2013 til sammen 5 508 elever fordelt på bydelens skoler, hvorav 2 807 går på barne- og ungdomsskole og 2 701 på videregående skole. Per 1.januar .2013 er det imidlertid registrert 2 302 barn i alderen 6-19 år som bor i bydelen; 1595 i alderen 6-15 år (grunnskolealder) og 707 i alderen 16-19 år (videregående skolealder). Det vil si at bydelen gir helsetjenestetilbud til 3 206 elever som ikke bor i vår bydel. Dette fordrer et godt tverrfaglig samarbeid med flere bydeler/kommuner og er derfor ressurskrevende.

Ved enkelte skoler er det stor inn- og utflytting. Dette medfører merarbeid i form av administrativt arbeid, slik som innhenting av journaler/overføring av journaler, sending og oppdatering av journal.

Et stort antall elever kommer som nye til Norge i skolealder, og flere er traumatiserte på grunn av hendelser i hjemlandet. De fleste av disse elevene mangler vaksinasjonsdokumentasjon og andre helseopplysninger, og oppfølgingsarbeidet blir mer krevende i form av tolketjeneste og grunnvaksinering

Bystyret har i budsjett både for 2012 og 2013 tilført bydelen særskilte midler for å kompensere for merkostnader for mange elever fra andre bydeler. Dette kompenserer noe, men ikke hele merkostnaden.

Det er per november 2013 4,7 årsverk helsesøster inkludert 0,2 årsverk helsesøster til familieveiledning i skolehelsetjenesten knyttet til Ambulant team. Det er fast skolehelsetjeneste ved alle videregående skoler så nær som 2, hvor en av disse primært har voksne elever. Den andre med svært få elever (75), har en kontakthelsesøster knyttet til seg.

Skolehelsetjenestene følger et eget program, basert på Helsedirektoratets anbefalinger. Programmet består av grupperettede og individrettede helseundersøkelser, vaksiner, samtaler med elever, samarbeid med hjem, skole og andre aktuelle samarbeidspartnere, koordinere tjenester ut i fra den enkeltes behov, råd og veiledning vedrørende barnets utvikling og foreldrenes rolle i forhold til barnet.

I tråd med det nasjonale folkehelsearbeidets fokus på økende overvekt i befolkningen, ble det skoleåret 2012/13 bestemt å innføre tilbud om veilednings-/rådgivningssamtaler til barn og foresatte, der barnet viser vekt- og eller høydeavvik. I henhold til disse retningslinjer, ble det i 2013 tatt vekt og høydemåling av elever på 1., 3. og 8.trinn. Målingene ble foretatt ved alle grunnskoler, mens tilbud om individuell oppfølging ble gjennomført i varierende grad.

Aktuelle elever blir tilbudt samtale og informasjon om kjønnslemlestelse på tre årstrinn; 1., 5. og 10.trinn. Våren 2013 hadde skolehelsetjenesten en kampanje om tvangsekteskap og kjønnslemlestelse ved alle grunnskoler og videregående skoler i bydelen. Dette vil bli videreført som et årlig fast tiltak.

Informasjon om tjenesten gjøres på bydelens og skolens nettsider, ved presentasjon i klassene, på foreldremøter, til skolens personell og ved annen aktivitet på skolene. Skolehelsetjenesten har en unik anledning til å komme tidlig inn, avdekke og forebygge uønsket helseatferd.

På videregående skoler jobber skolehelsetjenesten etter ”drop in”, og ”åpen dør” prinsippet. Det er et stort behov for helsetjeneste i den videregående skolen. Flere alvorlige og sammensatte problemstillinger avdekkes.

Etter anbefaling fra Folkehelseinstituttet organiserer skolehelsetjenesten i bydelen et tilbud til russen på alle de videregående skolene om vaksinerings mot smittsom hjernehinnebetennelse. Dette tilbudet planlegges videreført i 2014.

Legefunksjonen i skolehelsetjenesten er å være medisinskfaglig rådgiver og ansvarlig for henvisninger, ikke direkte arbeid med elevene. Bydelsoverlegen har hatt denne funksjonen siden 2012. Ordningen videreføres i 2014.

Helsestasjon for ungdom (HFU)

Helsestasjon for ungdom er et lavterskeltilbud til ungdom fra 13-24 år. Tjenesten er gratis og uten timebestilling. Åpningstid er 3 timer hver torsdag. Den betjener all ungdom innenfor aldersgruppen som henvender seg dit, uavhengig av bostedsbydel. HFU er bemannet med en helsesøster, en psykologspesialist og en lege.

Ungdom oppsøker HFU av ulike årsaker. De fleste henvender seg for prevensjonsveiledning og testing av seksuelt overførbare sykdommer. Andre henvendelsesgrunner er råd og veiledning om graviditet, abort samt samtaler om psykisk helse.

Det føres statistikk over besøksgrunn, antall besøkende og personer, kjønn og alder.

Svangerskapsomsorgen

Tjenesten består av 1,4 jordmorstillinger, fordelt på 2 jordmødre, samt et vikariat på 50% jordmor grunnet prosjektet «Gravid og i jobb».

Egen statistikk viser at tjenesten har ca. 600 gravide per år. Rundt 80 % er førstegangs-fødende, og ca. 20 % flytter ut av bydelen i løpet av svangerskapet. 6 – 8 % er ikke folke-registrert i Bydel St. Hanshaugen. 5 - 10 gravide per år er papirløse. Det antas at ca. 80 % av bydelens gravide benytter seg av jordmortjenesten.

Tjenesten skal være et lavterskeltilbud, og den gravide har selv rett til å velge om hun ønsker oppfølging hos jordmor eller fastlege (ref. Nasjonale retningslinjer for svangerskapsomsorgen, sosial og helsedirektoratet). Per oktober 2013 får alle som ønsker det time hos jordmor.

Per 1.april 2013 ble det iverksatt arbeidsrelatert jordmortjeneste for gravide til alle bydelens ansatte. Prosjektet «Gravid og i jobb» ble da overført til drift som en del av bydelens

HMS-arbeid. På bakgrunn av resultater fra 2012, og de foreløpige resultater i inneværende år, ser man at prosjektet har hatt en positiv effekt på sykefravær og den ansattes trivsel. Jordmor ved helsestasjonen gjennomfører konsultasjoner, utarbeider tilretteleggingsplan, samt gir oppfølging av alle gravide som inkluderes i prosjektet.

Jordmortjenesten gir tilbud om foreldre- og fødselsforberedende kurs til bydelens befolkning, samt tilbud om barselgrupper 4 uker etter fødsel. Per 1. mai 2013 ble drift av helsestasjonens barselgrupper overført til jordmortjenesten. Alle brukere av helsestasjonen får tilbud om å delta på barselgruppe med jordmor

4. Mål, strategier og tiltak

Helsestasjon 0 – 6 år:

- Omgjøre en 50 % stilling helsesøster til en 100 % stilling helsesøster.
- Utvide helsestasjonsprogrammet med 3 konsultasjoner.
- Opprettholde godt forebyggende og helsefremmearbeid i forhold til psykisk helse.
- Bli NBO sertifisert.
- Fortsette implementeringen av internkontroll i tjenesten med avviksmeldingssystemet.
- Implementere oppfølging av barn med vektavvik.

Skolehelsetjenesten 6 – 19 år

- Omgjøre en 50 % merkantil stilling til en 100 % helsesøsterstilling.
- Systematisk arbeid mot tvangsekteskap videreføres.
- Samtale og informasjon om kjønnslemlestelse til aktuelle barn på 1., 5. og 10. trinn videreføres.
- Tjenesten i videregående skoler videreføres.
- Etablere "God skolestart" på flere skoler.
- Systematisere arbeidet i samarbeid med skolene.
- Utvikle flere prosjekter i skolehelsetjenesten.

Helsestasjon for ungdom 13-24 år (HFU)

- Være et lavterskeltilbud for ungdom mellom 13-24 år.
- Sikre god ivaretagelse av de ungdommene som henvender seg.
- Videreutvikle og distribuere informasjon om tjenesten.

Svangerskapsomsorgen

- Være et lavterskeltilbud i den endringsprosess et svangerskap er, slik at kvinnen og foreldrene blir i stand til å ivareta seg selv og barnet på best mulig måte
- Sikre at svangerskapet forløper normalt, slik at morens somatiske og psykiske helse, samt sosiale velvære blir best mulig.
- Oppdage, samt henvise, til andre helseinstitusjoner ved sykdom hos mor \ mistanke om risiko for barnet, slik at svangerskapet medfører minst mulig risiko.
- Videreføre prosjektet "Gravid og i jobb" og videreføre 50 % jordmorstilling i 1 års engasjement

3.4 FUNKSJONSOMRÅDE 3: PLEIE OG OMSORG

1. Budsjettspesifikasjoner

Budsjett per artsgruppe, brutto utgift, brutto inntekt og netto utgift

Art/ tekst		Regnskap 2012	Oppri. Budsjett 2013	Justert budsjett 2013	Budsjett 2014
Driftsutgifter					
000-099	Lønn og sosiale utgifter	95 687	120 004	117 854	147 139
100-299	Kjøp av varer/tj. som inngår i komm.tj.produksjon	193 504	152 964	152 170	134 341
300-399	Kjøp av tjenester som erstatter komm. egenproduksjon	51 477	53 577	53 843	54 746
400-499	Overføringsutgifter	874	0	0	
500-599	Finansutgifter og finanstransaksjoner				
Sum driftsutgifter		341 542	326 545	323 867	336 226
600-699	Salgsinntekter	-34 833	-35 714	-35 714	-33 590
700-799	Refusjoner	-39 084	-14 640	-14 640	-27 882
800-899	Overføringsinntekter	-5 916	-800	-800	-1 326
900-999	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1	0	0	
Sum driftsinntekter		-79 834	-51 154	-51 154	-62 798
Netto driftsutgifter F03		261 708	275 391	272 713	273 428

Budsjett per KOSTRA-funksjon og per avdeling

KOSTRA-funksjon	Navn	BD	ADA	ONA	VHA	Budsjett 2014
234	Aktiviserings- og servicetjenester overfor eldre og funksjonshemmede			1 152	11 548	12 700
253	Bistand, pleie, omsorg i institusjoner for eldre og funksjonshemmede			4 165	136 869	141 034
254	Bistand, pleie og omsorg til hjemmeboende			3 122	109 732	112 854
733	Transport (ordninger) for funksjonshemmede				6 840	6 840
Sum Funksjonsområde 3: Pleie og omsorg		-	-	8 439	264 989	273 428

Årsverk per resultatenheter - Søknadskontoret			
	2012	2013	2014
Leder	2	2	1
Miljøarbeider	0	1,8	1,8
Konsulent	3,5	2,5	7,5
Fagkonsulent	5	4,8	4,8
Sykepleier/ Sykepleierkonsulent	5	17	22
Hjelpepleier/ omsorgsarbeider	0	6,7	10,7
Lege	0	0,5	0,5
Vilje Viser Vei	2	2	2
Sum	17,5	37,3	50,3

Fysio/ ergoterapeuter ligger under funksjonsområde 1

Nytt i 2014:

- Det økes med 9 stillinger i de 16 leilighetene som skal benyttes til midlertidige omsorgsboliger i Colletts gate 52B.
- De ansatte ved boligkontoret er flyttet inn under søknadskontoret.

Årsverk per resultatenhet – Hjemmesykepleie*	2012	2013	2014
Leder	1	2	2
Koordinator	2	2	2
Sykepleier	20,7	34,7	38,92
Hjelpepleier/ Omsorgsarbeider	15	14	24,26
Hjemmehjelp	0	0	3,25
Merkantil/ Konsulent	0,5	1	1
Fysioterapeut			0,5
Lærling		1	1
Sum	39,2	54,7	72,93

Årsverk per resultatenhet - Praktisk bistand	2012	2013	2014
Leder	1	1	1
Koordinator	1	1	1
Hjelpepleier/ Omsorgsarbeider	10,5	10,26	0
Hjemmehjelp	15,5	16,25	9,2
Fagkonsulent	0,5	1	1
Fysioterapeut	0	0,5	0
Sum	28,5	30,01	12,2

*Hjemmebaserte tjenester Lovisenberg Omsorg + er lagt til hjemmesykepleieoversikten og tatt ut av praktisk bistand

Tabell 5,0 - Budsjettekniske forutsetninger for FO3 Pleie og omsorg,								
institusjonstjenester - Kostrafunksjon 253								
Pris/kostnad pr institusjonsplass 2014								
Institusjonsplasser 3) for brukere 67 år og over	Kjøp fra sykehjemsetaten		Andre direktekjøp innenbys/utenbys		Institusjonsplasser drevet av bydelen selv		Forventede kostnader 2014	Forventede kostnader 2014
	Pris pr plass 2014	Ant. plasser bestilt 2014 1)	Forventet gj. sn. pris pr plass	Andre planlagte kjøp 2014 1)	Brutto kostnad pr plass	Antall plasser 2014 1)	Sum 2)	Sum 2)
Kategori 6)								
Ordinær sykehjemsplass	649 795	80					51 983 600	51 984 000
Korttidsplass	707 873	1					707 873	708 000
Aldershemsplass	532 591	14					7 456 274	7 456 000
Plass i skjernet avdeling	835 965	29					24 242 985	24 243 000
Forsterket plass - psykisk helsearbeid	957 315	2					1 914 630	1 915 000
Forsterket plass - annet	1 206 755	1					1 206 755	1 207 000
Plasser i rehabiliteringsavd.	748 324	3					2 244 972	2 245 000
Plasser i andre boformer m/ heldøgns oms. og pleie							0	0
Spesialplass Villa Enerhaugen	1 576 738						0	0
Nattopphold 4)							0	0
Dagopphold 4)	107 866	32					3 451 712	3 452 000
Sum institusjonsplasser for brukere 67 år og over	xxxxx	162	xxxxx	0	xxxxx	0	93 208 801	93 209 000
Institusjonsplasser for brukere 66 år og under	Kjøp fra sykehjemsetaten		Andre direktekjøp innenbys/utenbys		Institusjonsplasser drevet av bydelen selv		Forventede kostnader 2014	Forventede kostnader 2014
Kategori	Pris pr plass 2014	Ant. plasser bestilt 2014 1)	Forventet gj. sn. pris pr plass	Andre planlagte kjøp 2014 1)	Brutto kostnad pr plass	Antall plasser 2014 1)	Sum 2)	Sum 2)
Ordinær sykehjemsplass	649 795	6					3 898 770	3 899 000
Korttidsplass	707 873						0	0
Aldershemsplass	532 591						0	0
Plass i skjernet avdeling	835 965	4					3 343 860	3 344 000
Forsterket plass - psykiatri	957 315	2	793 083	12			11 431 626	11 432 000
Forsterket plass - annet	1 206 755	1	2 496 000	1			3 702 755	3 703 000
Plasser i rehabiliteringsavd.	748 324						0	0
Plasser i andre boformer m/ heldøgns oms. og pleie	1 576 738	1	1 955 286	7			15 263 740	15 264 000
Plasser i bame- og avlastningsboliger			788 333	3		0	2 364 999	2 365 000
Sum institusjonsplasser for brukere 66 år og under	xxxxx	14	xxxxx	23	xxxxx	0	40 005 750	40 006 000
Sum institusjonsplasser totalt for alle aldersgrupper	xxxxx	176	xxxxx	23	xxxxx	0	133 214 551	133 215 000
Andre kostnader på kostrafunksjon 253 5)	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	44 042 000	44 042 000
Forventede inntekter på kostrafunksjon 253	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	-33 544 000	-33 544 000
Netto budsjett på kostrafunksjon 253	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	143 712 688	143 713 000

1) Beregnes som gjennomsnittlig antall plasser gjennom året.

2) Sum forventede kostnader beregnes som summen av produktet av pris ganger plass i de tre kategoriene kjøp fra Sykehjemsetaten, andre direktekjøp innenbys/utenbys og institusjonsplasser drevet av bydelen selv.

3) Sykehjem, aldershem og andre boformer med heldøgns omsorg og pleie som er hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd bokstav c, dvs. boformer der det kan kreves vederlag for opphold i institusjon. Barneboliger og avlastningsboliger skal med.

4) Her føres plasser til dagopphold og nattopphold i institusjoner som er hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd bokstav c, hvor det kan fattes vedtak om vederlag etter vederlagsforskriften (KOSTRA funksjon 253).

5) Andre kostnader kan her være den del av bestillerenhetens arbeid som har med vurdering av søknader, tildeling og oppfølging av tjenester til enkeltbrukere som skal knyttes til funksjon 253, samt ressursinnsatsen til den del av merkantile støttefunksjoner som går med til arbeid som er knyttet til betjening av tjenester/tjenestesteder i forbindelse med registrering av brukere, beregning og oppfølging av brukerbetaling og andre merkantile oppgaver som skal føres på funksjon 253.

6) Bydelene kan fritt legge inn nye linjer dersom de ønsker å spesifisere på flere kategorier.

Forventet antall utførte/budsjetterte timer 1) hjemmetjeneste pr. mnd. - årsgjennomsnitt	Utførte/budsjetterte vedtakstimer pr. mnd. til mottakere 66 år og under/antall mottagere 66 år og under	Utførte/budsjetterte vedtakstimer pr mnd. til mottakere 67 år og over/ antall mottagere 67 år og over	Sum	Forventet pris/kostnad pr utførte/budsjetterte vedtakstimer 4)	Forventet årskostnad (ant. vedtakstimer pr. mnd. * pris * 12 mnd)	Forventet årskostnad (ant. vedtakstimer pr. mnd. * pris * 12 mnd)
Antall utførte/budsjetterte vedtakstimer praktisk bistand 2) pr mnd. (eksklusiv boliger/bofelleskap og BPA)	458	687	1 145	455	6 251 700	6 252 000
Antall utførte/budsjetterte vedtakstimer praktisk bistand i boliger/bofelleskap			0		0	0
Antall utførte/budsjetterte vedtakstimer BPA	3 936		3 936	416	19 648 512	19 649 000
Antall utførte/budsjetterte vedtakstimer hjemmesykepleie 2) pr mnd (ekskl. "psykisk helsearbeid" -timer utført av psyk. sykepl. e.a.)	1 811	5 296	7 107	501	42 727 284	42 727 000
Antall utførte/budsjetterte vedtakstimer utført av psykiatriske sykepleiere eller andre (psykisk helsearbeid)	113	332	445	705	3 764 700	3 765 000
Antall utførte/budsjetterte vedtakstimer til omsorgslønn	323	310	633	300	2 278 800	2 279 000
Antall utførte/budsjetterte vedtakstimer til avlastning utenfor institusjon	1 270		1 270	300	4 572 000	4 572 000
Antall mottagere av kun praktisk bistand	84	126	210	XXXXXXX	XXXXXXX	XXXXXXX
Antall mottagere av kun hjemmesykepleie	136	74	210	XXXXXXX	XXXXXXX	XXXXXXX
Ant. mottagere av både praktisk bistand og hj.sykepleie	66	193	259	XXXXXXX	XXXXXXX	XXXXXXX
Antall mottagere av omsorgslønn	8	6	14	XXXXXXX	XXXXXXX	XXXXXXX
Antall mottagere av avlastning utenfor institusjon	20		20	XXXXXXX	XXXXXXX	XXXXXXX
Gj.sn. ant. utførte vedtakstimer praktisk bistand pr mottaker	29,3	2,2	10,8	XXXXXXX	XXXXXXX	XXXXXXX
Gj.sn. ant. utførte vedtakstimer hj.sykepleie pr mottaker	9,5	21,1	16,1	XXXXXXX	XXXXXXX	XXXXXXX
Gj.sn. ant. utførte vedtakstimer omsorgslønn pr mottaker	40,4	51,7	45,2	XXXXXXX	XXXXXXX	XXXXXXX
Gj.sn. ant. utførte vedtakstimer avlastning utenfor institusjon pr mottager	63,5	#DIV/0!	63,5	XXXXXXX	XXXXXXX	XXXXXXX
Andre utgifter på kostrafunksjon 254 3)	XXXXXXX	XXXXXXX	XXXXXXX	XXXXXXX	38 796 004	38 796 000
Forventede inntekter på kostrafunksjon 254	XXXXXXX	XXXXXXX	XXXXXXX	XXXXXXX	-5 527 000	-5 527 000
Netto budsjett på kostrafunksjon 254	XXXXXXX	XXXXXXX	XXXXXXX	XXXXXXX	112 512 000	112 512 000

Definisjoner:

- 1) Med vedtakstimer menes det antall timer som mottaker er tildelt gjennom enkeltvedtak. Med utførte/budsjetterte vedtakstimer menes antall faktisk utførte/budsjetterte timer i henhold til vedtaket.
- 2) Praktisk bistand og hjemmesykepleie (jfr. lov om helsetjenesten i kommunene § 1-3 annet ledd nr. 3 og Lov om sosiale tjenester § 4-2 a, b og e). Hjemmesykepleie skal også omfatte tjenester innenfor kategorien psykisk helsearbeid. I henhold til loven omfatter praktisk bistand: Hjemmehjelp, husmorvikar og annen hjelpevirksomhet i hjemmet, herunder miljøarbeid, opplæring i dagliglivets gjøremål, boveiledning og brukerstyrt personlig assistent.
- 3) Andre utgifter kan være innsatsteam, trygghetsalarm, bestillerkontor, hjelpeverge, fellesutgifter (forsikring, IT kostnader, avsetning til lønnsoppgjør) med mer.
- 4) Kostnad pr utførte/budsjetterte vedtakstimer kan avvike fra beregnet kostnad pr vedtakstimer som mottaker er tildelt gjennom enkeltvedtak.

2. Ansvarsområde

Funksjonsområde 3 omfatter aktivisering, omsorgstjenester, habilitering og rehabilitering, praktisk bistand, hjemmesykepleie og annen hjelp til hjemmeboende, samt transport for funksjonshemmede.

Tjenestene til eldre og funksjonshemmede skal tilrettelegges slik at den enkelte i størst mulig grad kan bevare sin selvstendighet og selvhjulpenhet. Det skal finnes et differensiert tjenestetilbud som kan tilpasses den enkelte brukers behov, og der medbestemmelse og valgfrihet skal være i fokus.

Colletts gate 52 B er et boligtiltak med 36 leiligheter. Hittil har boligene blitt benyttet til eldre med psykiske lidelser/demens (18 leiligheter) og til personer under 67 år med psykiske lidelser (de resterende 18). I forbindelse med Samhandlingsreformen, og ny Lov om helse- og omsorgstjenester har bydelen erfart at det er nødvendig å gjøre endringer i boligtiltakets målgruppe.

Fra 2014 vil brukerne som bor i 3. og 4 etg. flytte til Lovisenberggaten 4 F. Alle leilighetene i Colletts gate 52 B vil bli benyttet til midlertidige omsorgsboliger.

Fra 2014 vil det etableres flere boliger til yngre personer med alvorlig rus og psykiske lidelser.

Kapitlet omfatter også omsorgslønn, nabohjelp, støttekontakter.

Hjemmesykepleie er helsetjenester som tilbys etter vedtak og tjenesten tilbys hele døgnet. Praktisk bistand tilbyr tjenester etter vedtak.

Tjenesten omfatter økonomisk støtte til transport for funksjonshemmede og andre bevegelseshemmede.

I regi av Helseetaten blir tjenestene årlig målt ved hjelp av fire kvalitetsindikatorer; brukerundersøkelser, objektive kvalitetsindikatorer, kvalitetsrevisjon og medarbeiderundersøkelser.

3. Status og utfordringer

Nøkkeltall for FO3 - Pleie- og omsorg	Oslo 2010	Oslo 2011	Oslo 2012	Resultat BSH 2010	Resultat BSH 2011	Resultat BSH 2012	Kilde for bydelene
Andel personer 80+ pr 31.12	3,8	3,7	3,6	2,5	2,3	2,1	UKE, kriteriebef.
Netto driftsutgifter pleie og omsorg pr innbygger (Oslo tot. inkl. etater mm) 1)	11 832	12 487	12 279	xxx	xxx	xxx	Kostra, nivå 3/ Årsstat.
Netto driftsutgifter pleie og omsorg pr innbygger (Oslogjennomsnitt kun for bydelene) 1)	10 334	10 600	10 868	7 445	7 246	7 077	Kostra, nivå 3/ Årsstat.
Netto driftsutgifter pr. mottaker av pleie- og omsorgstjenester (Oslo totalt inkl etater mm) 1)	322 458	353 941	354 218	xxx	xxx	xxx	Kostra, nivå 3/ Årsstat.
Netto driftsutgifter pr. mottaker av pleie- og omsorgstjenester (Oslogjennomsnitt kun for bydelene)1)	285 464	300 505	313 577	276 895	272 719	291 341	Kostra, nivå 3/ Årsstat.
Netto driftsutgifter pr. hjemmetjenestemottaker (Oslo totalt inkl etater mm) 1)	170 354	192 660	189 230	xxx	xxx	xxx	Kostra, nivå 3/ Årsstat.
Netto driftsutgifter pr. hjemmetjenestemottaker (Oslogjennomsnitt kun for bydelene)1)	162 938	175 569	187 317	137 887	133 638	147 007	Kostra, nivå 3/ Årsstat.
Andel egne innbyggere 80 år og over som mottar hjemmetjenester 2)	34,5	34,7	33,8	39,0	40,0	36,9	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 66 år og under som mottar hjemmetjenester 2)	1	1	1	0,8	0,8	0,8	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 67 - 79 år som mottar hjemmetjenester 2)	8,3	7,8	7,5	7,9	8,2	7,6	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 80-89 år som mottar hjemmetjenester 2)	31,6	31,5	30,4	37,1	37,2	33,3	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 90 år og over som mottar hjemmetjenester 2)	45,9	46,4	46,3	44,2	46,6	45,6	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 80 år og over som bor i institusjon 3)	16,3	16	16,3	19,4	18,1	17,5	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 67 - 79 år som bor i institusjon 3)	2,1	2	2	2,5	2,8	2,5	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 80 - 89 år som bor i institusjon 3)	11,8	11,1	11,3	14,0	11,7	11,0	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 90 år og over som bor i institusjon 3)	34,2	34,2	34,5	34,4	33,9	32,9	Årsstatistikk
Andel sykehjemsbeboere på tidsbegrenset opphold 4)	12,9	12,7	13,9	11,3	15	12,7	Årsstatistikk
Saksbehandlingstid 5) for søknad om institusjonsplass 3)	16,8	18	11,8	12,5	7,1	8,1	Årsstatistikk
Saksbehandlingstid 5) for søknad om praktisk bistand	17,8	25	20,7	27,7	19,3	13,1	Årsstatistikk
Saksbehandlingstid 5) for søknad om hjemmesykepleie	7,4	9,2	7,6	8,7	9,9	5,08	Årsstatistikk
Iverksettningstid 5) for søknad om praktisk bistand	9	7,5	8,7	9,7	5,5	6,44	Årsstatistikk
Iverksettningstid 5) for søknad om hjemmesykepleie	2,9	2,2	3,6	3,6	6,2	4,12	Årsstatistikk

* Resultatene for hver enkelt bydel er ferdig utfylt i regnearkene som ligger i filen som sendes bydelene på e-post.

1) Netto driftsutgifter, Kostra nivå 3-, Rapporteres kun ved årsslutt pr 31.12

- 2) Praktisk bistand og hjemmesykepleie (jfr. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav a og b). Hjemmesykepleie skal også omfatte tjenester innenfor kategorien psykisk helsearbeid. I henhold til loven omfatter praktisk bistand: Hjemmehjelp, husmorvikar og annen hjelpevirksomhet i hjemmet, herunder miljøarbeid, opplæring i dagliglivets gjøremål, boveiledning og brukerstyrt personlig assistent.
- 3) Sykehjem, aldershjem og andre boformer med heldøgns omsorg og pleie som er hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd bokstav c, dvs. boformer der det kan kreves vederlag for opphold i institusjon.
- 4) Sykehjem, hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven
- 5) Gjennomsnittlig saksbehandlingstid og iverksettingstid for perioden hele året

Hjemmetjenester

Hovedandelen av brukerne som mottar hjemmetjenester er i alderen 80+, og aldersgruppen 80-89 år ser ut til å være den største gruppen både for praktisk bistand og hjemmesykepleie. Antall eldre i aldersgruppen 90+ er synkende. Vi ser noe økning av hjemmetjenester til yngre grupper, da spesielt aldersgruppen 67-79 år.

Det forutsettes at hjemmesykepleien, rus og psykisk helsearbeid og praktisk bistand og opplæring har 53 % direkte brukertid, mens praktisk bistand skal ha 62 % direkte brukertid. Dette er utfordrende for alle tjenester da tilrettelegging på grunn av alder og nedsatt funksjonsevne samt forebygging av sykefravær hos våre ansatte reduserer den direkte brukertiden.

Tjenesten arbeider kontinuerlig med å tilpasse seg brukernes behov for helsetjenester og vil i 2014 fortsatt satse på økt samarbeid med fastleger og 2.linjen for å imøtekomme befolkningens behov for helsetjenester. Elektronisk meldingsutveksling med bydelens sektorsykehus innenfor somatikk og psykiatri er innført, og over 60 % av bydelens fastleger er også tilknyttet meldingsutvekslingen.

Seksjon Hverdagsrehabilitering, de tre teamene Tverrfaglig akutt-team (TAT), Hverdagsrehabilitering og Rehabiliteringsenheten, skal utgjøre den seksjonen som tar imot alle nye henvendelser om helse- og omsorgstjenester. Ved å fokusere på hverdagsmestring skal de kartlegge alle nye brukeres ressurser, rehabilitere og sørge for at det tildeles tjenester ut fra rett nivå i omsorgstrappen. Sammen med hjemmetjenesten bidrar denne enheten til at bydelens behov for institusjonsplasser reduseres og flere kan bo lenger i hjemmet.

Omsorgsboliger med hjemmetjenester i Collettsgate 52 har gjort det mulig å skape trygge og gode overganger mellom sykehus og brukers eget hjem. Dette tilbudet styrkes ytterligere i 2014.

Utprøving og utvikling av velferdsteknologi videreføres for å skape trygghet og bidra til økt selvstendighet, samt redusert vedtakstid.

Kravet til internkontroll i helse- og omsorgstjenesten øker og krever kontinuerlig arbeid med kvalitetssikring av tjenestene, evaluering av prosedyrer på grunnlag av avvik og implementering av nye prosedyrer og rutiner. Nytt elektronisk kvalitets- og avvikssystem innføres fra 2014.

Samhandlingsreformen har ført til flere og mer komplekse oppgaver på bydelsnivå, også overfor palliative pasienter. I tillegg viser alle prognoser at denne pasientgruppen vil øke, ikke minst på grunn av stadig økende levealder og derfor også økende kreftforekomst.

Dette krever økt samhandling med 2. linjen og andre samarbeidspartnere. I 2012 og 2013 fikk bydelen tilskudd fra Kreftforeningen til oppretting av en midlertidig stilling som kreftkoordinator. Denne videreføres også i 2014. Kreftkoordinatorstillingen skal bidra til å

sikre et godt tjenestetilbud som gir best mulig livskvalitet for den enkelte kreftpasient, og at slik bistand og oppfølging koordineres. Det er etablert palliativt team med ansatte fra alle enheter.

Demens er på landsbasis den største diagnosegruppen som mottar helse- og omsorgstjenester, og i bydelen utgjør denne brukergruppen ca. 40 % av alle mottakere av hjemmetjenester. Bydelen har demenskoordinator og demensteam som utvides ytterligere i 2014. I tråd med nasjonal satsing på kompetanseheving i demens deltar grupper av ansatte fra hjemmesykepleien og praktisk bistand på Demensomsorgens ABC, et opplæringsprogram i regi av Geriatrisk ressurscenter i Oslo.

Per november 2013 er det 8 private leverandører av praktisk bistand og hjemmesykepleie i bydelen. Ca. 25 % av brukerne velger privat leverandør av praktisk bistand per november 2013. 2 brukere har valgt privat leverandør av hjemmesykepleien på samme tidspunkt. Dette utgjør 0,6 %.

Institusjonsopphold

Endring i liggetid for eldre på sykehus og stort behov for pleie- og omsorgstjenester ved utskrivning skaper et stort press på korttidsplasser i sykehjem og hjemmetjenestene. Bydelen øker bruken av egen avklaringsenhet i Collettsgate 52 i 2014 for å kunne ta imot utskrevet pasienter fra sykehus.

Dette gir i 2014 følgende dekningsgrad per aldersgruppe

Dagsenterplasser er holdt utenfor i beregning av dekningsgrad.

Dekningsgrad langtid institusjonsplasser 2014							
Aldersgrupper	Befolkning per 01.01.2012	Antall plasser per 01.01.2013	Dekningsgrad BSH 2013	Befolkning per 01.01.2013	Antall plasser per 01.01.2014	Dekningsgrad BSH 2014	Oslo snitt 31.12.2012
18-66 år	32 777	23	0,1 %	29 736	30	0,1 %	-
67-79 år	1 446	29	2,0 %	1 558	23	1,5 %	2,0 %
80-89 år	580	64	11,0 %	538	50	9,3 %	11,3 %
90+ år	236	67	28,4 %	228	53	23,2 %	32,9 %
Herav 80+ år	816	131	16,1 %	766	103	13,4 %	18,1 %

Bydelen er avhengig av økt sirkulasjon på bruk av korttidsplasser og et mer målrettet og hensiktsmessig rehabiliteringstilbud og bedre utnyttelse av ressursbruken som ligger i å omsette (LEON) eller BEON-prinsippet i praksis. Bydelen viderefører intensjonen med samlokaliserte boliger i Collettsgate 52 der målgruppen over 67 år er personer som har behov for et tilbud mellom Omsorg+ og sykehjem.

I 2014 vil bydelen kjøpe 12 kostnadskrevenende "institusjonsplasser" for personer under 67 år som er funksjonshemmede. Det er ikke lagt inn i budsjett for ytterligere kjøp i 2014.

4. Mål, strategier og tiltak

Lokale måltall i bydelsbudsjettene *				
Måltall i bydelsbudsjettene for FO3 Pleie og omsorg	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Andel innbyggere 66 år og under år som mottar hjemmetjenester 2)	0,8	0,8	0,8	0,8
Andel innbyggere 67-79 år som mottar hjemmetjenester per 31.12 2)	8	8,2	7,9	8
Andel innbyggere 80-89 år som mottar hjemmetjenester per 31.12 2)	31	30,9	32,6	32,6
Andel innbyggere 90 år og over som mottar hjemmetjenester per 31.12 2)	40	44,1	43,6	43,5
Andel innbyggere 67-79 år som er beboere i institusjon per 31.12 1)	2,2	2,7	1,9	1,5
Andel innbyggere 80-89 år som er beboere i institusjon per 31.12 1)	12,2	10,2	9	9,3
Andel innbyggere 90 år og over som er beboere i institusjon per 31.12 1)	34,4	32,2	22,9	23,2
Andel sykehjemsbeboere på tidsbegrenset opphold i sykehjem 3)	7,5	10,6	2,2	2,2
Antall boenheter Omsorg+ for innbyggere over 65 år 4)	0	0	67	67
Direkte tid hos bruker (nærværstid) - hjemmesykepleien 5)	53 %	53 %	53 %	53 %
Direkte tid hos bruker (nærværstid) - praktisk bistand 5)	62 %	62 %	53 %	62 %
Andel utførte timer av planlagte timer (reell planlagt tid/ressurstid) 6)	Ikke måltall i 2010		90 %	90 %

1) Sykehjem, aldershjem og andre boformer med heldøgns omsorg og pleie som er hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-3 første ledd nr. 6 bokstav c, dvs. boformer der det kan kreves vederlag for opphold i institusjon.

2) 2) Praktisk bistand og hjemmesykepleie (jfr. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav a og b). Hjemmesykepleie skal også omfatte tjenester innenfor kategorien psykisk helsearbeid. I henhold til loven omfatter praktisk bistand: Hjemmehjelp, husmorvikar og annen hjelpevirksomhet i hjemmet, herunder miljøarbeid, opplæring i dagliglivets gjøremål, boveiledning og brukerstyrt personlig assistent.

3) Sykehjem som er hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd bokstav c. (Måltallet er endret f.o.m. 2011 fra alle institusjonsbeboere til kun sykehjemsbeboere.)

4) Boliger innenfor Omsorg+ konseptet, dvs. minimum 50 samlokaliserte boliger med heldøgns vaktjeneste, aktivitetssenter og middagsservering syv dager i uken (Byrådssak 243/09 Omsorg+ - organisering og innhold).

5) Direkte tid hos bruker. Utført tid i brukers hjem med vedtak og uten vedtak ved akutt behov, ringetilsyn, legemiddelhåndtering ihht vedtak, andre tjenester for/sammen med bruker grunnet akutt hjelpebehov hos bruker.

6) Planlagte timer utgjør summen av de tiltakstimer som de det er aktuelt å gjennomføre når det er korrigerert som følge av at brukeren er på sykehus, kortidsopphold på sykehjem eller av andre grunner ikke tas med.

7) Med vedtakstimer menes det antall timer som mottaker er tildelt gjennom enkeltvedtak (Iplos tid). Med utførte vedtakstimer menes antall utførte timer av disse.

Obligatoriske måltall for funksjonsområde	Måltall	Resultat	Måltall	Måltall
3 - Pleie og omsorg	2012	2012	2013	2014
Andel av bydelenes årsverk i pleie og omsorg med relevant fagutdanning	65 %	xxx	66,0 %	70 %
Brukertilfredshet i hjemmetjenesten - andel fornøyde brukere	> 80%	89,5 %	> 80%	>80%

Pleie- og omsorgstjenesten

- De mest pleietrengende av de ”utskrivningsklare pasientene” tildeles fast plass i sykehjem.
- Bydelen gir et målrettet og hensiktsmessig rehabiliteringstilbud ved effektiv utnyttelse av Tverrfaglig akutt-team, rehabiliterende enhet og hjemmebaserte tjenester. Tverrfaglig akutt-team (TAT) og rehabiliteringsteamet slås sammen og jobber målrettet med tanke på hverdagsrehabilitering. TAT vil jobbe turnus slik at brukerne får kontinuerlig oppfølging i første fase etter utskrivning fra sykehus etc.
- Bydelen satser på å tilby tjenester på de lavere nivåene i ”pleie- og omsorgstrappen”, spesielt alternativene til sykehjem (lokalt nettverk og familie, omsorgslønn, støttekontakt, avlastning, hjemmehjelp, hjemmesykepleie med eller uten hjemmehjelp) slik at brukere kan bo lengst mulig i eget hjem.
- Omsorg + åpnet i januar 2013 med 67 leiligheter, alle leilighetene er tatt i bruk og bydelen ser et stort behov for å utvide dette.
- Tjenesten arbeider kontinuerlig med å tilpasse seg brukernes behov for helsetjenester og vil i 2014 fortsatt satse på nært samarbeid med fastleger og 2.linjen for å imøtekomme befolkningens behov for helse- og omsorgstjenester.

Hjemmetjenester

- Hverdagsmestring videreføres som arbeidsform og skal implementeres i hele hjemmetjenesten. Nært samarbeid med bydelens ergoterapeuter, fysioterapeuter og frivillige organisasjoner vil vektlegges i dette arbeidet.
- Gerica fagsystem, nye smarttelefoner som også er håndholdte terminaler tas i bruk. Videre innføres et arbeidsplanverktøy som gir god oversikt, sikrer administrative prosedyrer og letter logistikken i tjenesten.
- Hjemmesykepleien viderefører BOB (behovsstyrt bemanning). Dette systemet beror på vurderingsmetoder som sikrer at brukers behov styrer hvilken kompetanse hjemmesykepleien skal tilby brukeren.
- Hver uke rapporteres det på bestilte, planlagte og utførte vedtakstimer. Dette gjør det enkelt å skille på aktivitetsavvik som følge av mer bestilling og effektivitetsavvik som følge av slakk i tjenesten.
- Det er i 2014 forutsatt at praktisk bistand og hjemmesykepleien skal ha tilpasset direkte brukertid (ifølge konkurransegrunnlaget). Det justeres for ansatte i gruppen som av ulike årsaker har krav på tilrettelagt arbeid og ikke mestrer kravet til effektivitet. Dette er i tråd med bydelens IA-tiltak.
- Flexible Assertive Community Treatment (FACT-team) etableres fra 2014. Samarbeidsprosjekt mellom 1. og 2.linjen med formål å redusere sykehusinnleggelser av personer med alvorlig psykiske lidelser og rus.
- Det etableres flere boliger med bemanning til mennesker med alvorlige psykiske lidelser med formål å skape trygghet og bidra til økt selvstendighet
- Den ordinære hjemmetjenesten videreføres på samme nivå som i 2013.

Institusjonsopphold

- For å kunne tilpasse seg endringen i befolkningen og tildelt økonomisk ramme, reduserer bydelen kjøp av faste plasser av ulike slag med 27 plasser fra budsjett 2013 til budsjett 2014. I tillegg er det tatt ned 11 dagsenterplasser. Mesteparten av denne nedgangen er tatt i 2013, og representerer status per november. I tillegg er det planlagt et nedtak i overgangen 2013 til 2014.

Aktivitetstilbud

- Det videreføres bruk av bemannede omsorgsboliger i Colletts gate 52B for brukere som har et behov utover det hjemmebaserte tjenesten kan tilby etter utskrivning fra sykehus. Disse plassene økes med 16 leiligheter.
- Bydelen vil bidra til økt fokus på sosiale aktiviteter og helseforebyggende tiltak for hjemmeboende eldre. Ved informasjon, veiledning og tilrettelegging skal eldre kunne ta vare på egen helse slik at de kan bo i eget hjem og delta i aktiviteter utenfor hjemmet. I 2014 videreføres etableringen av inntil 25 plasser for dag aktiviteter for hjemmeboende demente i bydelen, fordelt på 6 plasser i Colletts gate 52B og 19 plasser i Lovisenberg Omsorg +.
- Driftstilskudd til St. Hanshaugen eldrecenter videreføres på samme nivå som i 2013.
- Sentret skal legge til rette for et tilfredsstillende tilbud til alle innbyggere i bydelen over 67 år. Dette bør skje ved at eldrecenteret samarbeider om flere oppgaver og setter større fokus på oppsøkende virksomhet.
- Eldrecenteret øker antall brukere ved å tilrettelegge tilbudene i tråd med ønsker fra de som vil ha et aktivitetstilbud, men som i dag ikke velger å benytte de tilbudene sentret gir. Inkludering av flere målgrupper som ikke benytter seg av tilbudet i dag må gis prioritet.
- De som trenger det mest gis tilbud om plass i dag- og aktivitetssentre. Varig tilrettelagte arbeidsplasser gis funksjonshemmede med restarbeidsevne og som har nytte av arbeidsaktiviteten.
- Aktivitetstilbud som er helsefremmende til eldre brukere i form av trimgrupper og ernæringskurs. Kafedrift, trim og ernæring til yngre med psykiske lidelser. Treningspark og helseløype for alle.

Trygghetsalarmer

- Videreføres på samme nivå som i 2013
- I forslag til budsjett 2014 er det ikke lagt inn egenandel for trygghetsalarmer

TT-kjøring

- Egenandel innenfor Oslos grenser settes til kr 48 for voksen og kr 24 for barn under 18 år iht. Byrådets forslag
- Egenandel for transporttjenester for reiser arbeid og dagsentra for forflytningshemmede over 16 år settes til kr. 480 per måned iht. Byrådets forslag.

BPA

- Det er ikke foreslått lagt inn midler til flere brukere i 2014.

3.5 FUNKSJONSOMRÅDE 4: ØKONOMISK SOSIALHJELP OG KVALIFISERINGSPROGRAM

1. Budsjettspesifikasjoner

Budsjett per artsgruppe, brutto utgift, brutto inntekt og netto utgift

Art/ tekst		Regnskap 2012	Oppri. Budsjett 2013	Justert budsjett 2013	Budsjett 2014
Driftsutgifter					
000-099	Lønn og sosiale utgifter	18 879	24 560	21 634	21 865
100-299	Kjøp av varer/tj. som inngår i komm.tj.produksjon	1 331	1 135	0	3 449
300-399	Kjøp av tjenester som erstatter komm. egenproduksjon	0	0	0	0
400-499	Overføringsutgifter	49 370	54 347	54 347	59 147
500-599	Finansutgifter og finanstransaksjoner	1 366	1 606	1 606	2 619
Sum driftsutgifter		70 946	81 648	77 587	87 080
600-699	Salgsinntekter	-2 235	0	0	
700-799	Refusjoner	0	-1 958	-1 678	-2 684
800-899	Overføringsinntekter	-619	-258	-258	-690
900-999	Finansinntekter og finanstransaksjoner				
Sum driftsinntekter		-2 854	-2 216	-1 936	-3 374
Netto driftsutgifter F04		68 092	79 432	75 651	83 706

Budsjett pr KOSTRA-funksjon og per avdeling

KOSTRA-funksjon	Navn	Bydels-dir.	Admin-avd.	ONA	VHA	Budsjett 2014
276	Kvalifiseringsordningen				24 700	24 700
281	Økonomisk sosialhjelp				59 006	59 006
SUM Funksjonsområde 4: Økonomisk sosialhjelp						83 706

3.5.1 Kvalifiseringsprogrammet

2. Ansvarsområde

Kvalifiseringsprogrammet er forankret i Lov om sosiale tjenester i NAV, og forskrift om Kvalifiseringsprogram og kvalifiseringsstønad.

Kvalifiseringsprogram med tilhørende stønad er et aktivt tiltak for personer med vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne og med ingen eller svært begrensede ytelser i folketrygden. Gjennom tett oppfølging og et individuelt tilpasset program legger Kvalifiseringsprogrammet til rette for at flere kommer i arbeid og aktivitet. Programmet gir også en mulighet for å avklare andre rettigheter til inntekt en kan ha dersom en ikke klarer vanlig arbeid, slik som avklaring opp mot AAP eller uføre.

Som deltaker i Kvalifiseringsprogrammet har en rett til kvalifiseringsstønad. Stønaden er på 2G, for deltakere under 25 år er stønaden 2/3 av 2G. Det gis et barnetillegg for 22 dager per måned, og det må betales skatt av stønaden.

Kvalifiseringsprogram kan gis for en periode på inntil ett år. Etter en ny vurdering kan det forlenges med ett år, eventuelt mer dersom det er nødvendig, da langtidsklientene har store og sammensatte problemer som krever tett oppfølging over tid.

Bydelen regner med en sentral tildeling basert på totalt antall klienter på 102 med helårseffekt. Tilskuddet kan benyttes til kvalifiseringsstønad, samt planlegging, utvikling, iverksetting og drift (eventuelt kjøp) av tiltak samt oppfølging av deltakere.

3. Status og utfordringer

Kvalifiseringsprogrammet skal bidra til at flere kommer inn i arbeidslivet. Programmet er et viktig virkemiddel for å øke sysselsettingen, redusere fattigdommen og bedre levekårene i bydelen. Ettersom mange av deltagerne er innvandrere, vil Kvalifiseringsprogrammet også bidra til bedre integrering. Per oktober 2013 deltok 150 personer i Kvalifiseringsprogrammet. Gjennomsnittet til og med oktober 2013 var på 98,7 personer i program. Målet for 2013 var gjennomsnittlig 100 deltagere hver måned.

Deltagerne har svært ulike forutsetninger når de tas inn i Kvalifiseringsprogrammet. Bydelens strategi er å ha et differensiert tilbud. Noen av gruppene vil kreve spesiell oppfølging. Dette er eksempelvis innvandrerkvinner som ikke har vært i arbeid eller aktivitet tidligere.

Andre grupper som vil trenge differensierte tilbud er blant annet ungdom, personer med rusproblemer og personer med nedsatt funksjonsevne.

4. Mål, strategier og tiltak

Måltall for FO4: Kvalifiseringsprogrammet	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Gjennomsnittlig antall deltagere pr mnd	100	95	100	98
Gjennomsnittlig brutto utbetalt pr deltaker pr mnd	12 564	12 834	13 000	14 450

- Gjennom tett oppfølging og et individuelt tilpasset program legger tiltaket til rette for at flere kommer i arbeid og aktivitet.
- Alle som fyller kriteriene skal raskt få tilbud om kvalifiseringsprogram. Med utgangspunkt i deltakere i 2013 forventer bydelen 98 deltakere i løpet av 2014.
- Bydelen har budsjettert med totalt 5 årsverk til programmet som hver har ansvar for 20 deltagere.
- Totalt 98 klienter i Kvalifiseringsprogrammet med utbetaling.

3.5.2 Økonomisk sosialhjelp

2. Ansvarsområde

Sosialtjenestens arbeid i NAV er forankret i noen hovedrettskilder Lov om sosiale tjenester i NAV, Lov om arbeids- og velferdsforvaltningen, forskrift om kvalifiseringsprogram og kvalifiseringsstønning, og forskrift om individuell plan i arbeids- og velferdsforvaltningen.

Økonomisk sosialhjelp ytes til den delen av bydelens befolkning som ikke kan sørge for sitt livsopphold gjennom arbeidsinntekt eller annen inntekt. Sosialhjelp er en subsidiær ytelse som gis når alle andre muligheter er prøvd, og en ytelse som alltid skal sees i sammenheng med andre tiltak. Støtten er ment å være midlertidig og skal bidra til at den enkelte kan tilpasse seg eller overvinne en vanskelig livssituasjon.

3. Status og utfordringer

NAVs arbeid med sosialhjelp er delt inn i to hovedgrupper: Økonomisk sosialhjelp til vanlige klienter og økonomisk sosialhjelp til flyktninger. Økonomisk sosialhjelp til flyktninger omfatter flyktninger som har bodd i landet i mindre enn fem år.

Det er et hovedmål både i 2012 og 2013 å få sosialhjelpsbudsjettet i balanse.

Plantall for 2013 var 466 klienter med utbetaling per måned på kr 10 000. Gjennomsnitt hittil i år er 471 klienter. Gjennomsnitt i utbetaling per måned er kr 10 000 er som plantall for 2013.

Det har i gjennomsnitt vært 28 flere klienter med utbetaling av sosialhjelp per måned i 2013 enn i 2012. Samtidig har det vært god gjennomstrømming av brukere med kort stønadsperiode.

Utfordringen for tjenesten i 2013 har vært økningen av arbeidsledigheten i Oslo.

Vår største bekymring er økningen av arbeidsledig ungdom der flere har falt ut av skolegang.

Mange er ufaglærte og strever dermed på arbeidsmarkedet i konkurranse med arbeidssøkere fra EØS området. Arbeidsløsheten forventes fortsatt å øke inn i 2014.

Den største jobben har vært å få ned antall klienter og samtidig kunne yte gode tjenester til publikum. Som eksempel kan her nevnes at det har vært kontinuerlig fokus på jobsenteret med vilkårssetting og rask utfasing til jobb og arbeidsmarkedstiltak

Andre viktige momenter har vært å tilby kvalifiseringsprogram og gi oppfølging til langtidsbrukere, samarbeide med staten om riktige tjenester til brukernes beste ved NAV-kontoret, samt at arbeide for at ingen har langvarige opphold, eller er gjengangere, i akutt- og døgnovernattingsplasser.

4. Mål, strategier og tiltak

Måltall for FO4 - Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogrammet	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Måltall 2014
Gjennomsnittlig antall klienter per mnd	477	446	466	465
Gjennomsnittlig brutto utbetalt per klienter per mnd	10 390	9 501	10 000	10 100

- Sikre fortsatt balanse i sosialhjelpsbudsjettet og gjenvinne handlingsrommet i virksomheten.
- Full utnyttelse av ordningen med KVP og samtidig sikre så god kvalitet på tilbudet at det gir mulighet til nytt ordinært arbeid.
- Økt fokus på brukergrupper som rusavhengige, personer med psykiske lidelser og arbeidsledig ungdom.
- Videreutvikling av samarbeidet med den statlige delen av NAV St. Hanshaugen.
- Behandle søknad om økonomisk sosialhjelp så raskt og effektivt som mulig.
- Økt fokus på at vedtak inneholder relevante vilkår for aktivisering av stønadsmottakeren mot kvalifisering/arbeidsytelse.

4 ØKONOMIPLAN 2014 – 2017 - Økonomi

Byrådet har i sin økonomiplan for bydelssektoren lagt til grunn foreslått ramme for 2014. Det er også en videreføring av omstillingsuttak i planperioden. Dette frakommer i byrådets forslag som uspesifisert rammekutt. Videre foreslår byrådet at det gis kun 80 % kompensasjon for vekst i befolkningen.

Tabellen nedenfor viser en oversikt over byrådets økonomiplan for bydelssektoren for perioden 2014-2017.

Økonomiplan Oslo kommune - bydelene				
	2014	2015	2016	2017
Uspesifisert rammekutt	-230	-515	-672	-823
Real styrking av sosialhjelp	50	50	50	50
Real styrking av barnehager	15	15	15	15
Justering ,ot avsetningskap	3	3	3	3
Innstramming barnevern EMA	-30	-30	-30	-30
Sum realendring 2014	-192	-477	-634	-785
Demografi kompensasjon FO2 B	28	57	93	130
Demografi kompensasjon FO3	41	96	148	183
Sum realendring demografi	69	153	241	313

Endringer i forhold til 2013 rammer. Tallene for 2015-2017er akkumulerte tall.

Utfordringer i økonomiplan perioden

- Økning i antall innbyggere i perioden – betydelig behov for vekst i kommunens tjenesteproduksjon
- Økte pensjonskostnader
- Økte investeringsbehov
- Inndekking av pensjonskostnader medfører rammereduksjoner i den ordinære driften.

Økonomiplan 2014-2017 Bydel St. Hanshaugen - Økonomi

Bydelsdirektøren legger med dette fram forslag til økonomiplan for Bydel St. Hanshaugen for perioden 2014 – 2017. Økonomiplanen er utarbeidet på et overordnet nivå, og det er heftet stor usikkerhet til de anslåtte budsjetttrammer for planperioden.

Økonomiplan 2014 - 2017				
Ordinær drift	2014	2015	2016	2017
Generell rammekutt	-10,5	-23,2	-30,3	-37,1
Rammereduksjon pga kriteriefordeling	-13,7	-12,3	-12,3	-12,3
Real styrking av sosialhjelp	1,5	1,5	1,5	1,5
Real styrking av barnehager	0,7	0,7	0,7	0,7
Styrking av helsestasjon	0,6	0,6	0,6	0,6
Justering avsetningskapitler	0,1	0,1	0,1	0,1
Nye stillinger barnevernet	0,8	0,8	0,8	0,8
Innstramming av EMA	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Justert faktor småbarnsplasser	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Sum omstillingsbehov	-24,5	-35,8	-42,9	-49,7
Demografikompensasjon (80%)				
FO2B Oppvekst	1,0	3,0	4,0	6,0
FO3 Pleie og omsorg	2,0	4,0	7,0	8,0
Sum realendring demografi	3,0	7,0	11,0	14,0

Endringer i forhold til 2013 rammer. Tallene for 2015-2017er akkumulerte tall.

- Det forventes et betydelig rammekutt gjennom planperioden, i tråd med byrådets forslag.
- Grunnet nedgang i eldrebefolkningen, forventes det en nedgang knyttet til kriteriefordelingen mellom bydelene.
- I hovedsak baserer tallene over seg på bydelens andel av kostnadsnøklerne for de ulike funksjonsområdene.